Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

6-йил чиқиши.
17 ИЮНЬ 1971 й.
ПАЙШАНБА
№ 141 (1616).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

● *Беш йиллик вахтисида*

КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларидан илҳомланиб, баракали меҳнат қилаётган 2-пойафзал фабрикасининг меҳнат аҳли янги андозадаги пойафзалларни кўплаб ишлаб чиқармоқда. Ҳозир фабриканинг 7-цехида ёз мавсуми учун мўлжалланган эркаклар сандалети, конвейер поток усулида тайёрланаяпти.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) цехнинг зарбдор пойафзалчиларидан Шуҳрат Шарипов ва смена бошлиғи Фозил Ғуломов янги маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

Аҳоли эҳтиёжи учун

Шаҳримиздаги 2-пойафзал фабрикасининг коллективи КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун курашиб, иш суръати ва ғайратини тобора оширмоқда. Корхона ишчилари халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш, таннархини камайтириш борасида диққатга сазовор тадбирларни амалга оширмоқдалар. Буни коллектив аъзоларининг ўтган беш ойлик иш якунларидан ҳам яққол кўриш мумкин.

Шу муддат ичида 506 минг жуфтдан зиёд моделли пойафзал тайёрланди. Ишчиларнинг пландан ташқари ишлаб чиқарган маҳсулоти сал кам 90 минг сўмни ташкил этди.

Корхона коллективи доимо изланишда. Улар аҳолининг ўсиб бораётган юксак дид ва талабларига мос пойафзаллар ишлаб чиқаришни тобора кўпайтирмоқдалар. Ўтган беш ой мобайнида буюмларнинг 40 та янги модели ўзлаштирилди.

— КПСС XXIV съезди Директиваларида,— дейди фабрика бош инженери Л. Березовский, — Ўзбекистон ССР да чарм-пойафзал ишлаб чиқариш 1,5—1,7 баравар кўпайтирилиши уқтирилган. Бу юксак режалар бизнинг коллективимиз аъзолари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. Ана шуни чуқур ҳис қилган фабрика ишчилари мавсумий пойафзаллар ишлаб чиқаришни кўпайтирмоқда.

Дарҳақиқат шундай. Ҳозир корхонада кузги-қишки мавсум пойафзаллари ишлаб чиқаришга катта тараддуд кўрилаяпти. Сунъий чармдан ботинкалар ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Ўтган вақт ичида фабрикада эркакларнинг елимлаш йўли билан тайёрланадиган шиппакларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Бу маҳсулотлар харидорларга манзур бўлаяпти.

Москваликларнинг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган корхона ишчилари тўққизинчи беш йиллик биринчи йили топшириғини муддатидан илгари — 24 декабрга адо этиш ва пландан ташқари юз минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилишган. Пойафзалчилар айни кунларда ана шу юксак аҳдга яраша меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар.

ОЛИМЛАР САФАРИ

Ўзбекистон Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, техника фанлари доктори, профессор Ғ. Р. Раҳимов бошчилигидаги олимлар Андижон шаҳрига жўнаб кетдилар.

Олимлар Андижон ва Фарғонанинг саноат корхоналарида бўлишиб, «Партия XXIV съезди ва техника прогресси» мавзуи бўйича лекция ҳамда суҳбатлар ўтказадилар.

Лектор-олимларнинг программасида «Электрон ҳисоблаш машиналарининг ишлаши» Ўзбек энергетикасининг ривожланиши», «Ҳозирги замон физикасининг муҳим масалалари» каби қизиқарли лекциялар бор.

Олимлар сафарини республика «Билим» жамияти уюштирган. Сафардан мақсад, саноат корхоналарида фан ва техника ютуқларини пропаганда қилишдир.

1971 ЙИЛ 13 ИЮНДА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИГА ЎТКАЗИЛГАН САЙЛОВНИНГ НАТИЖАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг ахбороти

1971 йил 13 июнь якшанба куни Ўзбекистон Совет Социалистик Республикасида саккизинчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатлар сайланди.

Овоз бериш ҳамма сайлов участкаларида маҳаллий вақт билан эрталаб соат 6 да бошланиб, кеч соат 10 да тамом бўлди. Сайлов КПСС XXIV съезди қарорлари туфайли юзага келган омманинг зўр сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати вазиятида ўтди. Ҳамма жойда сайловчилар юксак активлик ва уюшқоқлик кўрсатдилар.

Марказий сайлов комиссияси 452 та округ сайлов комиссиясининг ҳаммасидан Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов натижалари тўғрисида тўла маълумот олди.

Барча сайлов округларидаги жами сайловчилар 5 миллион 656 минг 373 киши эди. Ўзбекистон ССР Олий Советига депутатлар сайлашда 5 миллион 655 минг 992 киши, ёки барча сайловчиларнинг 99,99 проценти иштирок этди.

Барча сайлов округларида Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзодлар учун 5 миллион 651 минг 756 сайловчи ёки овоз беришда қатнашган барча сайловчиларнинг 99,93 проценти овоз берди. Депутатликка номзодларга 4188 киши ёки овоз беришда қатнашган барча сайловчиларнинг 0,07 проценти қарши овоз берди. «Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов тўғрисида Низом»нинг 79-моддасига мувофиқ 48 бюллетень ҳақиқий эмас деб топилди.

Ишчилар, колхозчилар, халқ зиёлилари —республиканинг барча сайловчилари коммунистлар билан партиясизлар халқ блокининг номзодлари учун якдиллик билан овоз бериб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати теварагида бирлашганликлари ва жипслашганликларини намойиш этдилар.

Марказий сайлов комиссияси ҳар бир сайлов округидан олинган материалларни қараб чиқиб, «Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги Низом»нинг 38- моддаси асосида 452 сайлов округининг ҳаммасидан Ўзбекистон ССР Олий Советига сайланган депутатларни рўйхатга олди.

Сайланган барча депутатлар коммунистлар билан партиясизлар блокининг вакилларидир. Ўзбекистон ССР Олий Советига сайланган депутатлар орасида хотин-қизлар 151 киши ёки 33,40 процент, КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлари 311 киши ёки 68,80 процент, партиясизлар 141 киши ёки 31,20 процент, ишчилар ва колхозчилар 227 киши ёки 50,22 процент, депутатликка сайланганлардан 270 киши ёки 59,73 проценти Ўзбекистон ССРнинг ўтган чақириқдаги Олий Советига депутат эмас эдилар.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИГА САЙЛОВЛАРНИНГ ЯКУНИ ТЎҒРИСИДА ТОШКЕНТ ШАҲАР САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ АХБОРОТИ

1971 йил 13 июнь якшанба куни меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советига сайловлар бўлиб ўтди.

Барча сайлов участкаларида овоз бериш эрталаб соат 6 да бошланди ва соат 22 да тугалланди.

Сайловлар КПСС XXIV съездининг тарихий қарорлари натижасида пайдо бўлган сайловчилар сиёсий кўтаринкилиги, юқори активлиги ва уюшқоқлиги вазиятида ўтди.

Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Совети депутатларига сайловларда барча сайловчиларнинг 99,97 проценти қатнашди.

Коммунистлар ва партиясизлар блокининг номзодлари учун овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг 99,81 проценти овоз берди. Шаҳар сайлов комиссияси ҳар бир сайлов округи бўйича овоз бериш материалларини қараб чиқиб, «Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка қишлоқ ва овул Советларига сайловлар ҳақидаги Низом»га асосан 500 депутатни меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советига сайланганлигини рўйхатга олдилар.

Депутатларнинг 221 нафари ёки 44,2 проценти хотин-қизлар, 226 нафари ёки 53,2 проценти КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, 86 нафари ёки 17,2 проценти ВЛКСМ аъзоси, 257 нафари ёки 51,4 проценти ишчилардир.

Сайловлар СССР халқлари қардошларча дўстлигининг ва шаҳар меҳнаткашлари Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати атрофига маҳкам жипслашганликларининг ёрқин намойиши бўлди.

ШАҲАР САЙЛОВ КОМИССИЯСИ.

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ РАЙОН СОВЕТЛАРИГА САЙЛОВЛАР ЯКУНИ ТЎҒРИСИДА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИНИНГ АХБОРОТИ

1971 йил 13 июнь якшанба куни Тошкент шаҳрида Тошкент шаҳар меҳнаткашлар депутатлари район Советлари депутатларига сайловлар бўлиб ўтди.

Барча сайлов участкаларида овоз бериш эрталаб соат 6да бошланди ва соат 22 да тугалланди.

Сайловлар КПСС XXIV съездининг тарихий қарорлари натижасида пайдо бўлган сайловчиларнинг катта сиёсий кўтаринкилиги, юқори активлиги ва уюшқоқлиги вазиятида ўтди.

Меҳнаткашлар депутатлари район Советлари депутатларига сайловларда барча сайловчиларнинг 99,97 проценти қатнашди. Коммунистлар ва партиясизлар блоки номзодлари учун, овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг 99,79 проценти овоз берди.

Район сайлов комиссиялари ҳар бир сайлов округи бўйича овоз бериш материалларини қараб чиқиб, «Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловлар ҳақидаги «Низом»га асосан Тошкент шаҳридаги меҳнаткашлар депутатлари район Советларига 1720 депутат сайланганлигини рўйхатга олдилар.

Депутатлар орасида 712 нафари ёки 41,4 проценти хотин-қизлар, 908 нафари ёки 52,7 проценти КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлар, 221 нафари ёки 12,8 проценти ВЛКСМ аъзолари, 845 нафари ёки 49,1 проценти ишчилардир.

Сайловлар СССР халқлари қардошларча дўстлигининг ва шаҳар меҳнаткашларининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ҳамда Совет ҳукумати атрофига маҳкам жипслашганликларининг ёрқин намойиши бўлди.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар ижроия комитети.

ЎТМИШ МАДАНИЯТИ ЎРГАНИЛМОҚДА

Археологлар Тошкент шаҳрини қадимий ва тарихий деб атайдилар. Улар бирнеча йиллардан бери олиб бораётган илмий-тадқиқотлари ва қазилмалар бу фикрни исботламоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг археология институти Тошкент бўлимининг олимлари пойтахт тарихини ўрганишда давом этиб янги-янги маълумотларни топмоқдалар.

Чилонзорнинг Оқтепа бекати атрофидаги Минг ўрик харобалари диққатга сазовор. Археологлар синчковлик билан қазиш натижасида ўтган асрларга доир қабрларни топишга муяссар бўлдилар. Харобалардан қазиб олинган буюмлар, санъат асарларининг парчалари ўтмишдаги кишиларнинг маданиятидан яққол далолат беради.

Бундан ташқари Хонобод қазилмалари ҳам тарих ва археология фани учун бир қатор қимматли маълумотлар бермоқда.

Марказий кўчанинг жамоли

Яқин келажакда пойтахтнинг Богдан Хмельницкий кўчаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетади. Кўча аэропортгача кенгайтирилиб, ҳар икки томонида кўркам, муҳташам тўққиз қаватли бинолар қад кўтаради.

Муҳбиримиз шаҳар бош архитектори С. Р. Одиловдан янги кўчада қандай ишлар олиб борилажаги ҳақида сўзлаб беришни сўради.

—Мазкур кўча ўзига хос томонлари билан бошқа кўчалардан фарқ қилади. Биноларнинг ҳаммаси миллий услубда қурилади. Ҳар бир тўққиз қаватли бинонинг биринчи қаватига маданий-маиший хизмат пунктлари, озиқ-овқат магазинлари жойлаштирилади. 400 ўринлик кинотеатр савлати билан киши диққатини тортади. Бу ерда шаҳарда энг йирик китоб магазини қурилади. Сўлим хиёбонлар, ажойиб фонтанлар, гулзорлар кўча ҳуснига ҳусн қўшади.

Кўчани қайта қуриш 1974 йилда тугалланади.

Қурилишни «Главташкентстрой»га қарашли 153-қурилиш тресги азаматлари олиб боришади.

Тонгги газеталарда

✦ Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва бутун совет халқи номидан Германия Бирлашган социалистик партиясининг VIII съездини қизғин табриклаймиз ва Германия Демократик Республикаси коммунистларининг мана шу ваколатли олий йиғилишида съезд делегатларига катта муваффақиятлар тилаймиз, дейилади Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг табрикномасида.

✦ **КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Германия Бирлашган социалистик партияси VIII съездидаги нутқи, тонгги газеталарда босилган.**

✦ 15 июнда Кремлда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Непал қироли Махендра Бир Бикрам шох Дева ўртасида музокаралар бўлиб ўтди.

✦ **Ўзбекистон ССР Олий Советига сайлов ўтказувчи марказий сайлов комиссиясининг якунловчи мажлиси бўлиб ўтди. Комиссия мажлиси республика давлат ҳокимиятининг олий органига сайлов якунларига бағишланди.**

✦ СССР Министрлар Совети Совет Социалистик Республикалари иттифоқи билан Бирлашган Араб Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги 1971 йил 25 майда Қоҳирада имзоланган Шартномани маъқуллади ва ратификация қилиш учун тақдим этди.

✦ **«Союз» илмий станциясининг учиши давом этмоқда.**

✦ 15 июнда Саратовда катта байрам бўлди. Саратов областига Ленин ордени топширилди.

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Қизил тонг» тикувчилик фирмасининг 9-цехида тайёрланаётган турли хил эркак ва аёллар пальтолари сифат белгиси билан чиқарилмоқда. Корхона коллективи ишлаб чиқараётган бундай маҳсулотга талаб ой сайин ортиб бораяпти.

СУРАТДА: цех техника контроли бўлимининг контролёри Е. Бортмейстер ва смена мастери А. Гнеднишева маҳсулотга сифат белгисини қўйишмоқда.

● *Халқ истеъмоли товарларига кенг йўл*

ТЕЖАЛГАН ХОМ АШЁДАН

Тошкентдаги спорт буюмлари фабрикасининг коллективи халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш йўлида ғайрат кўрсатяпти.

Фабрика республикамизнинг турли область, район, шаҳар ва қишлоқларига шахмат-шашка, теннис шарлари, туристик буюмлар, волейбол, баскетбол, футбол, қўл тўпи, турли хил гимнастика буюмлари етказиб беради. Бу буюмлар фабриканинг пластик моддалар, инвентарь, туристик буюмлар, маданий моллар цехларида ишлаб чиқарилмоқда.

Цехларда тузилган комсомол-ёшлар бригадаларининг азаматлари ишни ўзаро мусобақа асосида ташкил этиб яхши кўрсаткичларни қўлга киритишяпти.

Инвентарь цехининг мастери М. Аҳмедов, тайёрлов цехи мастери Н. Маҳмудов, тикувчилардан Ҳ. Исмоилова, Р. Удовинка, М. Султонова, Б. Кимёгаров сингари меҳнат пешқадамлари барчага намуна бўлишяпти.

Бу ерда тежамкорлик ҳаракати қизғин тус олган. Шунинг учун ҳам, фабрика коллективи ҳар ойнинг бир кунида тежалган хом ашё ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

ЯНГИ ФИЛЬМЛАР КЎРИГИ

Шаҳримиздаги киночилар уйида турли хил қизиқарли тадбирлар ўтказилмоқда. Янги совет ва чет эл фильмлари кўриги, «Ўзбекфильм»нинг янги маҳсулотлари муҳокамаси, учрашувлар шулар жумласидандир.

Яқинда бўлиб ўтган Польша фильмлари кечаси, СССР кинематографистлар союзи аъзоси, рассом Э. Қаландаровнинг Румыния ҳақидаги ҳикоялари кўпчиликда яхши таассурот қолдирди.

Куни-кеча киночилар уйида москвалик киношунос А. В. Брагинский француз фильмлари ҳақида ҳикоя қилиб берди. Сўнгра йиғилганларга Франциянинг «Ўғирланган бўса», ва «Ўз ҳаёти билан яшаш» кинофильмлари намойиш қилинди. Эртаси куни эса унинг тушунтириши билан «Шамшир ва тарози» ҳамда «Қуёшга — юз минг доллар» номли француз фильмлари кўрсатилди.

● *Футбол*

ОЛИМПИАЧИЛАР ЎЙИННИ ДАВОМ ЭТТИРАДИЛАР

Кеча Роттердамда олимпиа турнирининг навбатдаги саралаш ўйинлари бўлиб ўтди. Бунда Голландия командаси Совет Иттифоқи футболчиларини қабул қилди. Бизга маълумки, бу икки команда ўртасидаги биринчи ўйин шу йил 2 июнда Москвада бўлиб ўтган эди. Майдон эгалари бу учрашувда голландияликларни йирик ҳисобда (4:0) ютган эдилар. Кеча Роттердамдаги ўйин эса 0:0 ҳисобида тугади.

Ана шу икки ўйиндан олган очколарга кўра олимпиа командамиз Мюнхенга бориш учун учрашувларни давом эттиради. Энди совет спортчилари яна икки давра ўйинларини Австрия терма командаси билан ўтказишади. Ҳамда Франция - Исландия ғолиби билан ўйнайди. Бу группада биринчи ўринни эгаллаган команда олимпиа ўйинига йўлланма олади.

МОЛГУЗАР МАРМАРИ

«Химгеолнеруд» экспедицияси Ўзбекистонда қурилиш материалларини қидириб топадиган йирик хазинакор коллективлардан бири ҳисобланади.

Бу коллективнинг республикамиздаги мармар, дала шпати, габбро, оникс, гранит, силиций, каолин, волластонит конларининг топилишидаги хизматлари улкандир.

Экспедиция хазинатопарлари ўн йил мобайнида Иттифоқ миқёсидаги йирик мармар конларини қидириб топдилар ва уларни тўла разведкадан чиқардилар. Бу мармар конларидан энг диққатга сазовори Ғозғон, Орқутсой, Омонқўтон, Мироқи, Биркунлик, Узунсой, Шароқсой, Чоркесар, Жартош, Ақчасой каби мармар габбро гранит конларидир. Бу конлардаги мармарлар билан Иттифоқимиздаги барча йирик иншоотларнинг фоелари, Ленинград, Москва, Киев, Боку метролари пардозланган.

Пойтахтимиздаги кўпгина кўприкларни қуришда ҳам «Химгеолнеруд» хазинатопарлари хизмати қўл келмоқда. Анҳор, Салор, Захариқ кўприкларини бунёд этишда Чоркесар гранитлари қўлланилди.

Айниқса, кейинги йилларда топилган Молгузарнинг қора мармари ҳозирги пайтда Ўзбекистонда гўзалликда ягона ҳисобланади.

Бу ердан топилган қора мармар Москва, Ленинград, Тошкент, Новосибирск, Самарқанд шаҳарлари қурилишларида ишлатилмоқда.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ XIII ЧАҚИРИҚ 1 СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

БИЛДИРИШ

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети депутатларга шуни маълум қиладики, Тошкент шаҳар Советининг XIII чақириқ I-сессияси 1971 йил 18 июнь, соат 10.00 да, республика «Билим» уйи биноси (Киров кўчаси, 24-уй)да чақирилади.

Сессия муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилади:

1. Ташкилий масалалар.
2. КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш юзасидан меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг вазифалари тўғрисида.

Депутатлар 1971 йил 18 июнь эрталаб 9.00 да «Билим» уйи биносида рўйхатга олинади.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ОБ-ҲАВО

Бугун Тошкентда ҳарорат 38 даража бўлади. Бугун кечаси эса 18-20 даража иссиқ бўлади. Ҳаво очиқ, Шарқдан секундига 3—7 метр тезлик билан шамол эсади.

Жаҳон ойнаси

УМУМХАЛҚ НАМОЙИШИ

БРАТИСЛАВА. Тинчлик ва халқлар дўстлиги учун курашга бағишланиб Словакия шаҳарлари ва қишлоқларида меҳнаткашларнинг жуда кўп намойишлари ўтказилмоқда.

Гуменне шаҳридаги оммавий митингда федераль мажлис раиси, Чехословак — Совет дўстлиги иттифоқи Марказий Комитетининг раиси Д. Ганес нутқ сўзлаб, Чехословакия Социалистик Республикасида социализм қурилишига доим беғараз ёрдам бераётган Совет Иттифоқига чин кўнгилдан ташаккур изҳор қилди. Митинг қатнашчилари Совет Иттифоқига мактуб йўллаб, Чехословакия Социалистик Республикаси Давлат мустақиллигининг гаранти бўлган СССР билан дўстлик ва иттифоқчилик муносабатларини кўз қорачиғидек сақлаймиз, деб ваъда беришди.

Ҳамма жойда ўтказилаётган ёзги традицион оммавий намойишлар Чехословакия Коммунистик партиясининг XIV съезди белгилаб берган социализм йўлидан боришга ва социалистик ҳамдўстликнинг жипслигини янада мустаҳкамлашга Чехословакия меҳнаткашлари маҳкам бел боғлаганликларини кўрсатувчи ёрқин далилга айланмоқда.

(ТАСС).

ЭНЕРГЕТИКА БАЗАСИ ЎСМОҚДА

БУДАПЕШТ. Венгрияда электр энергия истеъмол қилиш жуда тез ўсиб бормоқда. Электр энергия истеъмол қилиш ўтган ўн йил ичида икки баравардан зиёдроқ кўпайди ва бултур 18 миллиард киловатт соатга етди, 1975 йилда эса 26 миллиард киловатт соатга яқинлашади. Янги беш йилликка электр энергия истеъмол қилиш саноатда уч баравардан зиёдроқ кўпаяди, электр энергия маиший эҳтиёжлар учун эса олти баравардан кўпроқ сарфланади. Қишлоқ хўжалик кооперативлари ва давлат хўжаликлари ҳам электр энергияни анча кўп истеъмол қиладиган бўлиб қоладилар.

Электр энергияга эҳтиёж ўсиб бораётганлигига яраша энергетика базаси ҳам кенгайтирилади. Висхонтда қурилаётган Гагарин номидаги иссиқлик электр станциясида ҳозирнинг ўзидаёқ иккита агрегат ишлаб турибди. Дунай иссиқлик электр станциясини реконструкция қилиш ва кенгайтириш ишлари тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Яқин йиллар ичида бу ерда ҳар бири 215 минг киловатт қувватли тўртта агрегат ишга туширилади.

(ТАСС).

МХР. Улан-Батор саноат комбинатига қарашли Камволь-суюю фабрикасининг маҳсулоти республикада катта шуҳрат қозонган.

СУРАТДА: фабриканинг йигирув цехида.

А. Батанов ва К. Болдухонов фотоси.

ТАСС —фотохроникаси.

Сўнмас у кунлар шуҳрати

ҚУРОЛДОШ ДЎСТЛАР

Шинелли одамларни кўрганимда, улар қаршисида беихтиёр сукут сақлаб қоламан. Ўшанда хаёл Улуғ Ватан уруши йилларига етаклаб кетади.

— Булар-ку ,танкчилар, автоматчи-ю, пулемётчилар, ҳаво лочинлари...—деяман ҳарбийларни учратганимда,— аммо фронтда бир қўлида қурол, иккинчи қўлида қалами билан гитлерчиларга қарши мардонавор курашган ҳарбийларни ҳам кўп кўрганман. Улар орасида ўзбеклар анча бор эди. Айниқса, ҳарбий ёзувчи ва журналистлардан Адҳам Раҳмат билан Назармат аканинг жанговар ҳаёт йўли ажойиб-ғаройиб. Иккаласи ҳам фронтнинг олдинги марраларида бўлди: сув кечди, қон кечди, олов кечди...

— Қолган жонимиз фойдага!— дейишади икки дўст, икки қайноқ қалб ҳазиломуз кулиб.

Келинг, яхшиси, Адҳам ака билан Назармат аканинг даҳшатли дамлардаги серташвиш ҳаётидан икки оғиз гапириб берай:

ҚАРАҒАЙЗОР ҚАҲРИ

Ҳа, қирчиллаган қиш. Ҳаммаёқ оппоқ оқариб ётибди: чексиз дала ва қирлар, қуюқ ўрмонзорлар қалин қордан кўрпа ёпинган. Туф десанг, туфугинг лабингда музлаб қолгудай...

Бизникилар бир ҳафтадан буён мудофаада туришибди. Отишма бироз сусайган. Фақат аҳён-аҳёнда немислар тарафидан гумбирлаган бесўнақай овоз эшитиладида булутлар орасига снаряд ёриб кириб, гоҳ кўкда, гоҳо тумшуғи билан пастга шўнғиб, қайин-у, қарағайлар, биқинига урилиб, даҳшат билан портлаб кетади.

Қаёқдандир учиб келиб, дарахт панасида жон сақлаётган беозор қуш бир зум карахт бўлиб қолади, сўнгра қисиқ кўзларини очар экан, қанот силкитмоқчи бўлади, бироқ, қарағай танасига тўш урибоқ қонга беланиб ётади.

Пастда—савлат тўкиб турган дароз дарахтларга бош қадаганича тимирскиланиб юрган баҳайбат айиқ белигача қорга беланиб, лапанглаб келади-да, бир зум тиржайиб туради, «ов» ўнгидан келгани учун хурсанд бўлганиданми, шекилли, роса керишиб олгач, ўкириб ҳалиги қушга ҳамла қилади. Шу тобда кутилмаганда милтиқлар қарсиллайди, барваста айиқнинг пешонасига бир нечта ўқ қадалади, тентираклаб юрган йиртқич гурс йиқилади.

— Шунча ўқ еб ўлмабди-я! —ҳайрон бўлади милтиғини елкасига осиб, айиқ тепасида турган жангчи-журналист Адҳам Раҳматов ва тўппончасини чиқариб, тағин уч-тўрт марта ўқ узади...

Адҳам ака хаёлга чўмади: уруш, Гитлер уруш бошлади-ю, ҳаммани ташвишга солди. Бизнинг мамлакатимиз кўп миллатли халқлардан ташкил топганлиги учун миллатлар ўртасида келишмовчиликлар бўлади, ўзаро урушиб кетишади, деб ўйлаган бўлса керак Рейхстагдаги одамхўрлар. Йўқ, жаноблар сиз ўйлаганча бўлмаган ва бўлмайди ҳам. Сараланган дивизияларингизни қадамбақадам суриб боряпмиз, ҳадемай Берлинга яқинлашамиз. Гитлер ва унинг ҳомийларининг куни ҳу, анави, ўрмондаги бояги оқ айиқнинг қисматидан қисқа бўлиши муқаррар.

— Адҳам ака!—деб чақирди кимдир шу пайт.

Раҳматов ялт этиб қаради. Ўрмон четида жангчилар сафга тизилишаётган эди. Улар ёнига югурди. Батальон бир пасда тўпланиб, бошқа жойда мудофаа маррасини эгаллаб, ўша ердан ҳужумга ўтишга шошиларди.

...Тонг бўзариб келарди. Бирдан «Катюша»лар сайрай кетди. Самолётларимиз тўп-тўп бўлиб учиб, душман устига ажал ўқини ёғдиришарди. Орадан сал ўтмай, «Олға!» деган команда берилди. Ҳамма бирдек ҳужумга кўтарилди.

«СС»чилар чекинишга мажбур бўлди. Адҳам ака биринчилар қаторида немис траншеясига ёриб кирди, таслим бўлишдан бош тортган немис офицери билан фельдфебелини жаҳаннамга узатди. Янаги куни шу жанг тафсилоти тўғрисида фронт газетасида Адҳам Раҳматнинг ажойиб мақоласи босилиб чиқди.

Бу ҳарбий ёзувчиси ва журналист Адҳам Раҳматнинг жанговар ҳаётидан бир шингил, холос. У Ғалаба кунини биз билан бирга байрам қилди, урушдан сўнг қуролдошлари ҳақида кўпгина китоблар ёзди, бедарак йўқолган кишиларнинг кўпчилигини топиб берди. Ана шундай саҳоватли инсон у!

ДИЙДОР КЎРИШГАНДА...

Назармат ака одатда кўпроқ яёв юришни хуш кўради. Бунинг боиси бор: Одер дарёсигача, ҳатто ундан ҳам нарига—Германия ичкарисига қадар жаладек ўқ қуюнлари остида пиёда борган. Азиз юртига ғалаба билан қайтган ватандошларимиздан у.

Бу сафар у Тошкентни пиёда сайр қилиб юрарди. «Туркман бозори»дан сал берида бир киши кўзига иссиқ кўриниб кетди. Шунда:

— Юсуфжон! — деб юборганини ҳам сезмай қолди.

Йўлда кетаётган одам таққа тўхтаб, Эгамназаровга юзланди:

— Ие. Назармат ака!

Дўстлар қучоқ очиб кўришди. Кўзларда севинч ёшлари халқаланди. Бир-бирларига узоқ тикилиб қолишди. Ҳаяжондан тиллари айланмасди. Шу зайлда бир неча дақиқа ўтди. Ниҳоят, ярим соатлардан сўнг ҳаворанг «Волга» Назармат аканинг эшиги ёнига келиб тўхтади. Дўстлар гурунги саҳарга қадар чўзилиб кетди...

Бу воқеа 1966 йилнинг олтин куз фаслида содир бўлган эди. Ҳарбий ёзувчи ва журналист Назармат ака Эгамназаров билан қуролдоши Юсуфжон Бойхонов орадан 22 йил ўтгач, Тошкентда учрашишди.

...1944 йил август ойининг ўрталари эди. Совет қўшинлари Польша территориясининг анча қисмини гитлерчи жаллодлардан тозалаб, Стопница шаҳрига яқинлашдилар. Шаҳар фашистлар қўлида эди.

— Шаҳарга биринчи бўлиб биринчи танк батальони ҳужум бошлайди!— деб буйруқ берди полк командири.

Совет танклари шиддат билан шаҳарга ёриб киришди. Юсуфжон Бойхоновнинг танки анча олдинда борарди. Юсуфжон немисларнинг замбараги ўрнатилган жойдан чиқиб қолди. Гитлерчилар замбаракдан отишга улгуролмади, лекин бир нечта гранаталарни жуфтлаб, танкка иргитмоқчи бўлишаётган эди. Буни Юсуфжон сезиб қолди ва механик-ҳайдовчига танкни тўппа-тўғри фашист артиллериячилари устига ҳайдашга буйруқ берди. Ўзи танкка ўрнатилган тўпни ўқлаб, прицелни нишонга қўйди. Танк фрицларни тўпмўпи билан мажақлаб ташлади.

Рўпарадан немис «Фердинанд»лари чайқалиб кела бошлади. Бойхонов тўп командири бўлган совет танки бир лаҳза тўхтади-да, беш-олти марта оғир силкиниб қўйди: бу маҳал Юсуфжон ўнга яқин снарядни бўшатган эди. Бошқа танкларимиз ҳам гитлерчиларни нишонга олди. Фашист танклари бирин-кетин аланга ичида қолди.

Бу —ўзбек йигити Юсуфжон Бойхонов томонидан ҳозиргача ёндирилган олтинчи немис танки эди.

Отишма тобора кучаяётган маҳалда Юсуфжоннинг танки шикастланди: гусеница бир жойидан узилиб кетибди. Экипаж танкни дарҳол маскировка қилди ва ремонтга киришиб кетди. Худди шу дақиқада ўрта бўйлик ёшгина бир жангчи ўқдай отилиб келди:

— Салом, танкчилар! Бопладинглар, азаматлар!— деди у Юсуфжонга яқинлашиб.

Бу — ҳарбий мухбир Назармат Эгамназаров эди. У ҳам фронтнинг олдинги маррасида юриб, жангчилар мотонати ҳақида очерк ёзиш ниятида эди. Назармат ака танкчилар билан бор-йўғи беш минут суҳбатлашди. Лекин бундан аввал ана шу танк экипажининг ҳаракатларини кузатиб турганди.

Юсуфжонларнинг танки тағин олдинга ўрмалаб кетди. Назармат ака ҳам пиёда аскарларга қўшилиб, танклар кетидан борарди. Тушга яқин шаҳар озод қилинди. Жангчилар бироз дам олгани чиқишди. Бироқ, ҳарбий журналист Назармат Эгамназаровга дам олиш насиб қилмади. Чунки у фронт газетаси учун очерк ёзиши керак эди.

* * *

Юсуфжон билан ҳарбий журналист Назармат аканинг уруш йилларида кўрган-кечирганларидан бир эпизод бу! Назармат Эгамназаров ҳозир «Тошкент ҳақиқати» газетасида бўлим мудири бўлиб ишлаяпти. Ҳарбий-ватанпарварлик — унинг севган мавзуси. Собиқ танкчи Юсуфжон Бойхонов эса Янгиқўрғон районида истиқомат қилади. Қуролдошлар тез-тез учрашиб туришади.

С. ҚОДИРОВ,
запасдаги старший лейтенант.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Китобхонлар ранжимасин

Биз яшаб турган Киров районига қарашли «Марказ-5» квартали кўркамлашиб бормоқда.

Лекин бизни бир нарса ранжитмоқда. А. П. Чехов номли район кутубхонаси кўнгилдагидек эмас. Мана уч йилдирки, кутубхона 77-уйнинг тўрт хонали квартирасида ишлаб турибди. Йигирма икки ярим минг китоб фондига, 2800 китобхонга эга бўлган мазкур илм-маърифат маскани китоблар сони ортиб борган сари, тангликка учрамоқда. Ахир, кутубхонамиз ўн бир мингдан ортиқ кишига хизмат қилади-да.

Китобхонлар сафида ўқувчилар, студентлар, ўқитувчилар, турли касбдаги ишчи-хизматчи ва пенсионер кексаларимиз бор. Актив жамоатчи Роҳила Қодировна Фаттоҳова раҳбарлигидаги кутубхона коллективи барча китобхонларнинг самимий хурматига сазовор бўлган.

Афсуски, кутубхона давримиз талабига жавоб берадиган ҳолда эмас. Китобхон катта ноқулайликларга учрайди бу ерда. Китобхонлардан 6—7 киши китоб олиш учун бир вақтда келиб қолса, ярми кутубхонадан ташқарида туришга мажбур бўлади. Гарчи ўқув зали бўлса-да, хоналар торлиги сабабли, фақат 3—4 стол қўйиш мумкин. Бу ерда китобхонлар конференцияси, шоир ва ёзувчилар билан учрашувлар ва адабий кечалар ўтказиш учун шароит йўқ.

Қийинчиликларга қарамай, Р. Фаттоҳова жамоатчи активларни ўз ёнига бирлаштириб, «Марказ-5»даги 9 ва 80-мактабларда учрашувлар ва адабий кечалар ўтказишга эришди, Бу, бизни жуда хурсанд этди.

Шаҳар ижроия комитети маданият бошқармаси, Киров район ижроия комитети раҳбарлари бизнинг талабимизни ҳисобга олиб, севимли кутубхонамиз учун махсус бино қурилишига режа тузишар деган умиддамиз.

Китобхонлар номидан:

А. ҲАТАМОВ, пенсионер.
С. ТУРСУНОВА, пенсионер.
М. ЭРГАШЕВ, техник.
А. НИШОНОВ, қурувчи.

«Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш корхонасининг коллективи мамлакатимиз халқ хўжалиги учун турли хил прибор агрегат ва буюмлар ишлаб чиқаради.

СУРАТДА: КПСС аъзоси, мастер И. Маркелов бош бўлган илғор бригада аъзолари янги агрегатларни йиғиш жараёнида.

М. Нуриддинов фотоси.

Пешқадам бригадаларда

ҚАДОҚ ҚЎЛЛАР

Коммунистик меҳнат бригадасининг бошлиғи Султон Содиқов «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор», Меҳнат Қизил Байроқ ордени, «Шавкатли меҳнати учун» медали, «СССР қурилиш-монтаж министрлиги социалистик мусобақа аълочиси» нишони билан мукофотланган. Бунга осонликча эришилмади, албатта.

— Мен оддий ишчиман, — дейди Содиқовнинг ўзи, — ишонасизми, чинакам ишчи бўлиш кейин. —Бизнинг «ишчи академия»мизни тамомлаш ҳаммага ҳам насиб бўлавермайди. Бу касбни қалбдан ҳис қилган кишиларгина ўз мақсадига эришиши мумкин.

Султон Содиқовни ишчи академик деса арзийди. «Таштехмонтаж» трестининг биринчи монтаж бошқармасида ўз ишини яхши эгаллаган мутахассислар кўп бўлсада, улар ўз касбини миридан-сиригача эгаллаб олган бошлиқлари Султон Содиқовнинг ҳар бир сўзига катта эътибор билан қарашади. Яқинда Содиқов Москвадан қайтиб, ишлаб чиқаришни илмий асосда ташкил қилишда қурилишдаги кичик командирларнинг роли юзасидан бўлган кенгаш иши ҳақида сўзлаганда ҳам шундай бўлди. Кўпчилик уни эътибор билан тинглади:

— Бугунги кун қурувчи ишчилар олдига жуда мураккаб вазифаларни юклайди. Меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш ҳеч кечиктириб бўлмайдиган масалалардандир. — деди бригада бошлиғи. — Бизни ўн уч қаватли бино қурилишидаги ишлар билан таништиришди. Инженерлар ва иш бошилар тайёргарлик ишлари қандай олиб борилганлиги, тўрсимон график қандай тузилганлиги қурилиш материаллари билан таъминлаш масаласи қандай уйғунлаштирилганлиги, объект қурувчи бригадалар билан қандай ишлар олиб борилганлигини ҳикоя қилиб беришди, Семинар қатнашчилари кўпгина объектларда бўлишиб, жойлардаги иш билан бевосита танишишди, диспетчерлар ишини кузатишди.

— Бу ҳақда нима дейиш мумкин? —савол бериб гапини давом эттирди Содиқов. Ҳар бир иш дақиқаси тўла ҳисобга олинган, вақтни йўқотишга барҳам берилган, коллективда ҳар бир ишчининг иш унумдорлиги ошди. Бундан ишчилар катта фойда олишади. Бинони тиклаш муддати қисқаради, қурилиш материаллари тежалиб, моддий таъминот ортади.

Бригадирнинг суҳбати ҳаммани қизиқтирди. Саволлар ёғилди. Ҳаммасига бригадир батафсил жавоб берди. Меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш самарасини ҳамма ҳис қилди.

...Ҳа, Султон Содиқов кўп нарса билади. У ўзининг ўттиз йиллик меҳнат фаолияти вақтида озмунча нарса ўргандими? Олдин шогирд, кейин ишчи бўлди. Мана 1945 йилдан буён бригадани бошқариб келмоқда.

Содиқов ўз ўртоқлари билан озмунча қурилишларда санитария-техника жиҳозларини монтаж қилдими?! Тошкентдаги турар-жой бинолари. Чирчиқ электрохимия комбинати, Қўқон, Жамбул, Ангрен, Усть-Каменогорск шаҳарларидаги корхоналар... Буларнинг ҳаммасида Содиқовнинг излари бор.

Ҳ. ҲАИИТБОЕВ.

Республикамиз бўйлаб

БИТТА ЎРНИГА ИККИТА

Ленинскдаги пахта тозалаш заводининг линтер цехи коллективи меҳнат унумдорлигини икки баравар оширди. Бу ерда пахта тозалаш саноати практикасида биринчи марта ҳар бир ишчи иккитадан линтер машинаси батареясини бошқара бошлади. Цехдаги технология линиялари реконструкция қилинганидан кейин бунга эришилди. Цех новаторлари шахсий беш йиллик планни икки ярим йил мобайнида бажаришга аҳд қилдилар.

Самарқанд областидаги Жума пахта тозалаш заводи линтер цехининг коллективи Ленинск пахта тозалаш заводи пешқадамларининг ташаббусини биринчи бўлиб қўллабқувватлади. Бу ерда бош линтерчилардан Антонина Ларина, Нурия Асанова ва Зера Абляматова янги иш усулини биринчи бўлиб қабул қилдилар. Ҳозир республика пахта тозалаш саноатининг бошқа заводларида ҳам бир йўла иккита линтер батареяси ишлатилмоқда.

НАМАНГАН НОВЛАРИ

НАМАНГАН. Жийдакапа посёлкасида темир-бетон буюмлари заводини қуришга киришилди. Бу корхона ўз маҳсулоти билан область мелиораторларини таъминлайди. Шу беш йилликда эса областда мелиорация ишларини қарийб икки баравар кенгайтириш кўзда тутилади.

Янги завод ҳар йили 25 минг кубометр темир-бетон буюмлари ишлаб чиқаришга мўлжалланган. 1973 йилнинг бошида ишга тушириладиган бу корхона Тўқимбой ва Қизилравот массивларида суғориш шохобчалари учун темир-бетон новлар ишлаб чиқаради. Ана шу массивларда 13 минг гектар қўриқ ер пахтазор қилинади.

(ЎзТАГ).

„Тошкент оқшоми" бонг уради

ҲАР ДАМ ҒАНИМАТ

Халқ кенг истеъмоли молларини ишлаб чиқарадиган саноат корхоналарини қуриш ва реконструкция қилишни муддатидан илгари амалга ошириш ҳақидаги Смоленск қурувчиларининг ташаббуси «Главташкентстрой» қурилиш ташкилотлари томонидан тобора кенг қўллаб-қувватланмоқда. Саноат корхоналари қувватини ошириш билан банд бўлган бош пудратчи ва пудратчилар ўз ички имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, қурилиш муддатини қайтадан белгилашмоқда.

«Қизил тонг» тикув фирмаси қайтадан реконструкция қилинаётган объектда ҳам бу ташаббус ўз ўрнини топди. Қурилиш майдонига борган киши мавжуд бинонинг ёнида корхона бош корпусининг янги биноси тикланаётганлигининг гувоҳи бўлади. Бошда бу объектда собиқ тўққизинчи трестнинг 52-қурилиш бошқармаси бош пудратчи эди. Эндиликда умумқурилиш ишлари 4-трестнинг 38-қурилиш бошқармаси коллективи томонидан олиб борилмоқда.

Ишлаб чиқариш корпуси қурилишига киришилганига ҳам мана уч йил бўлди. Қурилиш ишлари чўзилиб кетаётгани ҳаммага маълум,. Сусткашликда қурилишда бевосита банд бўлган қурувчиларни айблаш инсофдан эмас. Қурувчилар ҳам, Ўзбекистон ССР Махсус қурилиш монтаж министрлигига қарашли «Стальмонтаж» трестининг монтажчилари ҳам ҳалол меҳнат қилишди. Колоқликнинг сабаби бутунлай бошқа нарсада. Объектни темир-бетон конструкциялари билан таъминлаш ва қурилиш материалларини вақтида етказиб бериш яхши йўлга қўйилмаган. Фактларга мурожаат қилайлик.

1969 йилнинг айни ёз пайти. Монтажчилар ертўла ва биринчи қаватда ишни ниҳоясига етказиб, иккинчи қаватда монтаж қилиш ишларини бошлаб юбордилар. Иш шу ерга келганда лойиҳа институтининг ходимлари колонналар талабга жавоб бермаслиги туфайли ишни тўхтатишди. Лойиҳачилар бу ерда ҳақ дейлик. Наҳотки, колонналарни олдинроқ назорат қилиш имконияти бўлмаса?! Бундай колонналарни тайёрловчи корхона — Ўзбекистон қурилиш министрлигининг Бош қурилиш индустриясига қарашли 2-темир-бетон буюмлари заводи лойиҳачилар фикрини рад этди. Мунозара узоқ давом этди. Қурилишда иш тўхтаб қолди.

Завод маъмурияти билан лойиҳачилар ўртасидаги ўзаро тортишув ярим йилга чўзилди.

1970 йилнинг ёзига келиб, яна йиғма темир-бетон мосламаларини монтаж қилиш бошлаб юборилди. Бош бошқармага қарашли Саноат корхоналари бошқармасининг 6-темир-бетон буюмлари заводи тўсиқ деворлаони тайёрлади, ригель ва колонналар эса юқорида биз тилга олган 2-темир-бетон заводи томонидан тайёрланди. Бу ҳақда 1-«Стальмонтаж» бошқармасининг прораби Г. Ф. Сандул шундай дейди:

— Колонна келса, ригель билан тўсиқ плита келмай қолади, ригель келтирилса, колонна йўқ. Кўпчилик ҳолларда аралаш конструкциялар келиб қолади. Натижада, қимматли вақт бекорга кетади.

Ниҳоят, 1971 йилнинг июнь ойи. Бош пудратчи яна 150 минг сўмлик ишни бажариши керак. Қурувчилар қуёшдан муҳофаза қилиш соявонлари, ғишт териш ишларини тамомлаб, зиналар учун пойдевор тайёрлашга киришишди. Пол остига керамзит бетон мосламаларини қўйиш асосий вақтни олмоқда. Бу ерда иш кўнгилдагидек эмас. Пол учун 750 кубометр керамзит бетон зарур. Ўтган май ойи мобайнида фақат 90 кубометр маҳсулот олинди, холос. Керамзит-бетон фақат биринчи қаватга тўшалди. У ҳам тўла эмас. Ҳар куни объектга 15 кубометр бетон зарур бўлсада, аслида 5-8 кубометр келтирилмоқда.

Биринчи «Стальмонтаж» бошқармасининг ишчилари қурилиш майдонида тўла комплект таъминланмаганлиги туфайли витражларни ўрнатиш ишидан маҳрум бўлишмоқда. Ҳозир объектда баландлиги 175 сантиметрли йигирмага яқин витраж бўлгани ҳолда, 125 сантиметрли витражлар мутлақо келтирилмаган.

Бунинг сабаби шундаки, бош пудратчида тайёрланган маҳсулотга, хусусан, Бош бошқармага қарашли саноат корхоналари бошқармасининг 9-темир-бетон буюмлари заводи билан ҳисоб-китоб қилиши учун маблағ йўқ. Ҳолбуки қуриш зарур! Бунга кўра 4-трест раҳбарлари энг муҳим объект керамзит-бетонга қараб қолмаслиги учун зарур чораларни кўриши лозим.

— Бизни ёрдамчи пудратчилар иши қаноатлантирмайди, —дейди бош пудратчи бошқарманинг участка бошлиғи И. Бобоев. — Пардозловчилар, сантехниклар, электриклар бизда озгина ишлаб кетиб қолишди. Бу ерда иш ошиб-тошиб ётипти. Пардозлаш трестининг 20-бошқармаси ишчилари ертўлада мозаика ишларининг 80 процентини тамомлабоқ йўлга тушишди. Эҳтимол, шу билан иш тамом дейишгандир. Май ойининг 21 числосидаги планерка вақтида 20-қурилиш бошқармаси вакиллари пардозловчилар 24 майда ишга тушади, деб ваъда беришди. Аммо ваъда берилган куни ҳеч ким ишга келмади.

КПСС XXIV съезди Директиваларида халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга катта эътибор берилган. Шу муносабат билан, қурувчилар олдига енгил саноат корхоналарининг янги қувватини оширишни тезлатиш вазифаси қўйилган. Мамлакатимиздаги катта-кичик шаҳарлар қурилишида мавжуд корхоналарни реконструкция қилиш, янгиларини қуриш юзасидан иш қизиб кетди.

Мамлакатимизда биринчи бўлиб «Смоленскпромстрой» тресті ва Смоленск тўқимачилик фабрикаси коллективлари партия чақириғига жавоб беришди. Ишни тезлатиш учун қурилиш ишлаб чиқаришида бир қатор амалий тадбирлар қўлланди. Масалан, объектда ҳафталик-кунлик планлаштириш амалга оширилди, планни ортиғи билан бажарганлик учун моддий рағбатлантириш системаси йўлга қўйилди. Шунингдек, ишлар графиги, жиҳозларни етказиб бериш муддати белгиланди. Бундан қурилиш монтаж ишлари муддати уч ойга қисқарди. Ўз навбатида буюртмачи корхона коллективи эса қурилишга ишчи кучи билан ёрдам бермоқда. Бу тадбирлар иш суръатини икки баробар оширди.

Мамлакатимиздаги кўпгина коллективлар Смоленск қурувчиларининг ташаббусига амалий иш билан жавоб беришди. «Главташкентстрой» қарамоғидаги корхоналар ҳам бундан четда қолмасликлари лозим. Ҳар бир дақиқа қиммат. Шундай экан, халқ истеъмоли корхоналари қурилишидаги барча бош пудратчи ташкилотлар ички имкониятларини ишга солишлари лозим. Ўз навбатида, қурилиш материаллари тайёрлаш билан банд бўлган саноат корхоналарининг коллективлари ҳам масъулиятни ҳис қилмоқлари даркор.

Х. ҲАКИМОВ,
«Тошкент оқшоми» махсус мухбири.

Бўстонлиқ райони ёз кунларида дам олувчилар билан ана шундай гавжум бўлади.

В. Лейзирович фотоси.

Яна чироқ ҳақида

Ленин район Куйбишев шоссесида яшовчи аҳоли икки йилдан бери бу кўчада чироқ ёнмаётганини билдириб, «Тошкент оқшоми» газетасига мурожаат қилган эди. Газета бу ҳақда. «Бор отангга—бор онангга» деган мақола билан чиққанди. Мазкур мақолада Ленин ва Ҳамза район электр тармоқларининг раҳбарлари танқид қилинганди. Бироқ орадан бир йил вақт ўтганига қарамай, бу масала «эски тос, эски ҳаммом»лигича қоляпти.

Куйбишев шоссеси шаҳарнинг марказий ва энг серқатнов кўчаларидан бири бўлишига қарамай, шу вақтгача кўчани электрлаштириш ишига етарли аҳамият берилмаётганлиги одамларнинг ғашига тегмоқда.

Илгари бу кўча собиқ Қорасув районига қарар эди. Ўша вақтда кўчанинг икки четига—Рисовойдан Қўйлиққача кўм-кўк тераклар экилган бўлиб, унинг тагидан зилол сувлар шилдираб оқиб турарди, электр нури эса қоронғу кечани кундуздек ёритарди. Нима бўлди-ю, районимиз қишлоқдан шаҳарга айланиб, кўчанинг ўнг бети Ленин районы, чап бети Ҳамза районига қўшилди. Бу янгиликдан биз ниҳоятда хурсанд бўлгандик. Чунки, шаҳар бўлгач, кўчаларимиз яна ҳам обод бўлар, деган умидда эдик.

Афсуски, ундай бўлмади, икки йилдирки, Қорасувдан то Қўйлиққача бўлган масофа ўртасида кечаси чироқ ёнмайди. Кўчалар қоронғу, шунинг учун ҳам, бу кўчаларда кўнгилсиз воқеалар тез-тез содир бўлиб туради. Қоронғидан фойдаланиб безорилар кишиларни ечинтириши, калтаклаши каби ҳоллар рўй беради. Биз бу ҳақда Ленин район электр бошқармасига шикоят қилсак, Ҳамза районига боринглар дейди, Ҳамза районига борсак, Ленин районига боринглар, дейди. Ахир бу кўчаларнинг 2-четида қанчадан-қанча завод, фабрика жойлашганлигини наҳот иккала район раҳбарлари сезишмаса!

Ж. СОДИҚОВА.

„Тошкент оқшоми"да БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ИСТИРОҲАТ БОҒЛАРИ МАВСУМГА ТАХТМИ?»

Шу сарлавҳа остида рель сонида босилган газетамизнинг 12 апрель материалда шаҳар истироҳат боғларидаги айрим нуқсонлар кўрсатилган эди.

Шаҳар маданият бошқармасидан олинган жавобда кўрсатилишича, газета материали истироҳат боғларининг директорлари иштирокида маданият бошқармасида ва жойларда ўтказилган йиғилишларда муҳокама этилиб, истироҳат боғларини тартибга келтириш бўйича конкрет чора-тадбирлар белгиланди.

Шу кунларда истироҳат боғларини меҳнаткашларнинг чинакам ҳордиқгоҳига айлантириш йўлида бир мунча ишлар амалга ошириляпти.

«СУВ ЙЎЛИДАГИ ТЎСИҚЛАР»

Шу сарлавҳа остида газетамизнинг 20 март сонида босилган материалда шаҳардаги айрим ирригация тармоқлари яроқсиз ҳолда ётгани, бунинг натижасида кўчатлар сувсизликдан қовжираётгани танқид қилинган эди.

Ирригация трестидан олинган жавобда кўрсатилишича, газета материалидаги фактлар тўғри деб топилган. Ҳамза, Комсомол майдони, Фурқат кўчасидаги ариқлар Октябрь район ирригация участкасининг кучи билан тозаланди. Ариқлар нормал ҳолга келтирилди ва улардан сув оқизила бошланди.

ҲАЖВИЙ ҲИКОЯЛАР

ТАБРИК

Йўлдошали мухбирлар билан алоқани яхшилаш, уларга алоҳида хат тайёрлаш ҳақида маҳаррирдан махсус топшириқ олди. У кабинетга кириб, эндигина ручкага қўл чўзган эди, эшик товушсиз очилиб:

— Мумкинми?—деган овоз эшитилди.

Йўлдошали қараса, рўпарасида синфдош дўсти Эшмурод илжайиб турибди.

— Э. келинг, келинг,—дея ўрнидан турди Йўлдошали.

— Бормисиз дунёда,—деди Эшмурод Йўлдошалининг қўлини силтаб кўришар экан.— Ҳеч кўринмайсиз. Борай ҳам демайсиз. Ёки ишни деб ҳамма жўраларингизни эсдан чиқариб юбордингизми?

— Йўғ-е, нега энди... Ўзингиз ҳам кўринмайсиз.. Эшмурод диванга ўтирди. Йўлдошали ҳам ўз жойига ўтириб, унга юзланди

— Табриклаймиз!—деди Эшмурод.

— Нима билан?

— Эзма, сергап кишилар ҳақида яхши фельетон ёзибсиз. Ўқиб роса хурсанд бўлдим. Аммо-лекин жуда боплабсиз. Шунақа одамлар ҳаётда бор-да ўзи. Бирон жойга шошилиб турган бўлсангиз ҳам гапираверib жонингиздан безор қилиб юборади..

— Тўғри, хўш, ўзингизнинг ишларингиз қалай, жўра?—сўради Йўлдошали. —Кандидатлик даражаси билан қачон табриклаймиз?

— Ишим асосан битган. Авторефератим ҳам тайёр. босмахонага топширишим керак.. Энди бу ёғи яқин қолди.. Ўзим ҳам роса қийналдим-да Ўйламай-нетмай ниҳоятда катта темани олиб юборган эканман. Биолог бўлсак ҳам аҳамият бермай юрар эканмиз-да. умуртқасизлар дунёси ҳам улкан бир олам экан..

Эшмурод диссертация ишини ёзиш учун қандай тажрибалар ўтказгани. раҳбари билан биргаликда планни неча марта қайтадан тузгани. раҳбарининг энг таниқли олим эканини ўз дўстига сўзлаб берди. Унинг айтишига қараганда, раҳбари бошқа бир профессор билан келиша олмас. иккаласининг орасида зимдан ихтилоф бор экан; ҳар иккала профессор ҳам ўз атрофига тарафдорларини йиғиб олиб. қулай пайт келганда бир-бирига тўғаноқ бўлишар, бири иккинчисини обрўсизлантирар эмиш..

Эшмурод гапирар. Йўлдошали унга тикилганча дўстининг сўзларини тинглаб ўтирар эди.

— Менинг иккинчи оппонентим ҳам нариги гуруҳдан,—деди Эшмурод.—Шунинг учун юрагим пўкиллаб турибди. Раҳбаримга айтсам. парво қилма, деб кўнглимни кўтариб қўяди. Нима бўлса бўлар-да, шуни ҳам ўйлаб юрайми энди..

Эшмурод соатига қараб олди-да:

— Ие. вақт кетиб қолибди-ку. қаранг, табриклаш учун кириб. анча ўтириб қолибман-а. —деди. Сўнгра ўрнидан туриб. хайрлашиш учун Йўлдошалига қўл узатди:

— Ишингизга муваффақият тилаймиз. Ўшанақа фельетонлардан кўпроқ ёзиб туринг... Шу бир нарсани сўрамоқчийдим. фельетонингизда сергап деб танқид қилинган киши бор одамми ёки ичингиздан тўқиб чиқарганмисиз?

— Шундай одамлар бор-да,— деди Йўлдошали кулиб.—Унақалар ҳаётда жуда кўп учрайди.

— Кўп дейсизми?

— Ҳа. кўп. анча-мунча учраб туради. Мана. масалан. сиз фақат табриклаш учун кириб, салкам бир соат вақтимни олдингизку..

Эшмурод гапни ўзига юқтирмай кулди:

— Аскияга ҳам жуда уста бўлиб кетибсиз-е... Қойилмиз.. Хайр...

Йўлдошали дўсти билан хайрлашиб, энди жойига ўтирган эди, телефон жиринглади. Трубкадан муҳаррирнинг овози эшитилди:

— Мухбирларга юбориладиган хатнинг текстини ёзиб бўлган бўлсангиз, олиб киринг, бирга ўқиймиз..

УЯТЧАНЛИК

Эшик очилди-ю ҳадеганда хонага ҳеч ким киравермади. Газета редактори ёзувдан тўхтаб, қараб турди. Аввалига шивир-шивир гап, енгилгина кулги, сўнгра: «Сен кир, сен кир», деган овозлар эшитилди-да, икки киши ичкарига кирди. Уларнинг биринчиси бўлим мудири. иккинчиси рассом эди.

Редактор уларни яхши танир эди. Дарҳол ўрнидан туриб кўришди, ўтиришга таклиф қилди. У бир нарсага жуда ҳайрон эди. Рассом йигит хонага жуда тортиниб кирди: «Берироққа келинг, креслога ўтиринг», деб қанча қистаса ҳам эшик ёнидаги стулга омонатгина ўтириб қўяқолди.

Рассом йигит илгари бунақа уятчан эмас эди. Ҳатто мана шу газета редактори тенги ўрта ёшдаги ижодкорлар билан ҳам хушига ёқса салом-алик қилар. хушига ёқмаса индамай ўтиб кетаверар эди Бир йиғинда шу рассом ҳақида: «Истеъдоди ёмон эмас-у, лекин ҳеч кимни назар-писанд қилмай қўйди», деган гап-сўз ҳам бўлиб ўтган эди.

Рассомнинг ҳозирги ҳолатини кўриб, редакторнинг кўнгли ҳар ёққа кетди. «Бирор гуноҳ иш қилиб қўйдимикан?

— Хўш, йигитлар, — деди редактор уларга навбатма-навбат боқар экан, — келинглар.

Бўлим мудири рассомга қаради:

— Қани. бошла.

Рассом яна ҳам уялиб, бошини пастга эгди:

— Э. ўзинг айтавер.

— Гап бундай, — деди бўлим мудири редакторга юзланиб.— Яқинда бу оғайнимизнинг ижод эта бошлаганига ўн йил тўлар экан. Ўзи айтишга уялаётибди. Ижодимнинг ўн йиллиги юбилейнамо қилиб нишонланса, дейди. Шу гапни айтишга ўзи уяганидан мени -эргаштириб келди

— Юбилей? — дея сўради редактор. — Ижоднинг ўн йиллигини ҳам қилиб бўлар эканми?

Рассом чурқ этмасдан ерга қараб ўтирар эди.

— Ҳа энди. ҳар қалай, нишонлаш керакда, — деди бўлим мудири.

— Майли, нишонлаймиз, — деди редактор.— Лекин юбилей тарзида эмас-да. «Юбилей» деган сўзнинг маъносига тушунасизларми ўзи? Эллик ёш, олтмиш ёш, етмиш ёш ва ҳоказо ёшда ўтказилади. юбилей деган гап... Майли, ука. газетамизда янги асарларингиздан намуналар берамиз. Қалай, маъқулми?

Рассом йигит бошини хиёл кўтарди-да, редакторга қараб қўйди

— Асарларим ҳозир ҳам чиқиб турибди, — деди у. — Мен ўйловдимки...

Рассом гапини давом эттирмади. Редактор унда сўради:

— Нимани ўйловдингиз?

— Ижодим ҳақида каттароқ материал ташкил қилинса-ю газетангизда берилса, деб ўйловдим. Кейинчалик биронтасининг илмий ишига асос бўлармикан, девдим-да.

— Майли, — деди редактор рассомга синовчан тикилиб, — ўйлашиб кўрамиз. Биронта санъатшуносга мақола буюрармиз... Бўпти, бундан кейинги ижодингизга ривож тилаймиз

Бўлим мудири билан рассом чиқиб кетишди.

— Қизиқ, — деди редактор. — Ўзига шу қадар бино қўйган йигит экан-у уялишини қаранг. Бунчалик такаббур экансан, уятчанликка бало борми?!

Оқилжон ҲУСАНОВ.

ЙЎЛГА ЧИҚДИМ

Чўққидаги тонг
қуёшидай.,
Ошмоғим шарт ҳали кўп
довон.
Ишонч билан сафарга
чиқай,
Оқ йўл тила, азиз
онажон.
Ажойиб бир туш кўрдим
бугун,
Юлдуз порлар эмиш
ўзоқда.
Сардафтарга тўкилмоқ
учун

Серзавқ кўнглим тугён
ўрмоқда.
Дейдиларки, булбуллар
сайраб
Ардоқлайди гулзорни
ҳар он.
Шарафлайман энди мадҳ
айлаб
Ватанни ва элни,
онажон,

Умид таскин бермоқда
дилга,
Ундамоқда олдинга ҳавас.
Токи бир кун етсам
манзилга,
Бирор одам қарши олса
бас.,

Муҳаммад ИСАМУРОДОВ

ФАН ОЛАМИДА

АХБОРОТ ХИЗМАТИ УЧУН

МОСКВА. Янги беш йиллигининг асосий вазифаларидан бири илмий-техника ахборотини яхшилаш ҳамда уни мунтазам равишда манфаатдор корхона, муассаса ва ташкилотларга бериб туришдан иборат.

Пермь бошқариладиган машиналар ва системалар илмий-текшириш институти билан марказий ахборот ва техника-иқтисодий тадқиқот асбобсозлиги, автоматика воситалари ҳамда бошқарув воситалари илмий-текшириш институти (ЦНИИНТЭИ) биргаликда электрон-ҳисоблаш машиналарини қўллаш мақсадга мувофиқ бўлмаган ташкилотлардаги техника ахбороти бўлимлари, бюроларида справка-ахборот ишларини механизациялаш учун комплекс яратди ва жорий қилди.

Текстдан иборат бўлган ахборот махсус перфокарталарда ўн мингга яқин ҳужжатни жойлаштириш мумкин бўлган омборга узатилади. Тайёрланган мослама автоматик равишда ишлайди.

СУРАТДА: Марказий тармоқ справка-ахборот фонди инженери (ЦНИИНТЭИ) Г. Гусева автоматлашган асбоб воситаси билан перфокарталар тайёрламоқда.

Б. Корзин фотоси.

СИБИРНИНГ ҚАТТИҚ ГАЗИ

Геологлар Сибирь ва Якутия шимолида 30 дан ортиқ табиий газ конини топдилар.

Химиявий состави одатдагидай бўлган бу газнинг ташқи қиёфаси ғайри табиийдир. У қаттиқ ҳолда учрайди.

Маълум бўлишича, аср ий музлик таъсирида табиий газ кристаллга айланар экан.

— Биз газ запасини ҳисоблаш методини ишлаб чиқдик,— дейди Ғарбий Сибирдаги нефть ва қаттиқ газ конларини топган олимлардан бири — академик Андрей Трофимук,— газ конларининг СССР территориясидаги запаси 15 триллион кубометр деб тахмин қилинмоқда.

(АПН).

ПЛАНЕТАМИЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

СЎЛ КУЧЛАРНИ БИРЛАШТИРИШ ЙЎЛИДА

ЭПИНЭ, ТАСС мухбири А. Красиков хабар беради: Франция социалистларининг бирлаштирувчи съезди Париж яқинидаги Эпинэ шаҳрида тамом бўлди. Шу съезд якунларидан чиқариш лозим бўлган асосий хулоса шуки, Франциядаги сиёсий иқлимни қайд этувчи барометр стрелкаси сўл кучлар бирлиги томонига оғиб турибди.

Съезд аввалги социалистик партия, республика муассасалари конвенти ва айрим бошқа сўл ташкилотлар аъзолари янги социалистик партия сафларида бирлашганлигини эълон қилиш билан бирга, барча сўл кучларнинг иттифоқини мустаҳкамлаш, коммунистик партия билан ҳамкорлик қилиш ва биргаликда ҳукумат программасини ишлаб чиқиш кераклигини ҳам айтди.

Съезд шундай вазиятда ўтдики, натижада коммунистлар билан ҳамкорлик қилишга қарши бўлган, одатда буржуа «Маркази» билан иттифоқ бўлишни тарғиб қиладиган кимсалар ҳам ўзларининг резолюция лойиҳасини тақдим этишга ҳам ботина олмадилар.

Асосий сиёсий резолюция лойиҳасида «жамиятни социалистик негизда қайта ўзгартиришга киришиш вазифасини ўз зиммасига оладиган ҳукумат сиёсатининг конкрет проблемаларини «Франция Компартияси билан муҳокама қилишга асосий эътибор берилган. Съезднинг 43.926 мандатга эга бўлган делегатлари шу лойиҳани ёқлаб овоз бердилар. 41.775 мандатга эга бўлган делегатлар унга қарши овоз бердилар. Шу ҳужжатда келгуси йил бошларида биргаликда ҳукумат программасининг асосий қоидаларини қараб чиқиш учун партиянинг фавқулодда конференциясини ўтказиш таклиф қилинади.

Съезд янги социалистик партиянинг раҳбар комитетини сайлади, бу комитет ўз мажлисида партия бюроси ва секретариатини сайлайди.

ЖИНОЯТЧИЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНДИ

САНТЬЯГО. Чилининг собиқ ички ишлар министри П. Суховични ўлдиришда гумон қилинган жиноятчилар шайкасини хавфсизлик органлари қамоққа олди. Ички ишлар министри Хосе Тоа кеча шу гапни айтди. У радио ва телевидение орқали сўзга чиқиб, тергов органлари кеча эрталаб ўтказган операция вақтида Сантьягодаги иморатлардан бирида бандитларни топишга муваффақ бўлинганлигини айтди. Жиноятчилар хавфсизлик органлари солдатларига автоматлардан ўқ отдилар. Узоқ давом этган отишмадан кейин 6 жиноятчи қўлга туширилди. Отишма вақтида икки солдат яраланди. Жиноятчиларнинг бошлиқлари ака-ука Рональд ва Артуро Ривера Кальдеронлар ўқ ота-ота иморатларнинг томидан қочишга уриндилар. Бироқ, Рональднинг бошига ўқ тегиб йиқилди, яраланган Артуро эса ўзини-ўзи ўлдирди.

Кечроқ уларнинг яна бир шериги Луис Оскар Пересни қамоққа олишга муваффақ бўлинди.

(ТАСС).

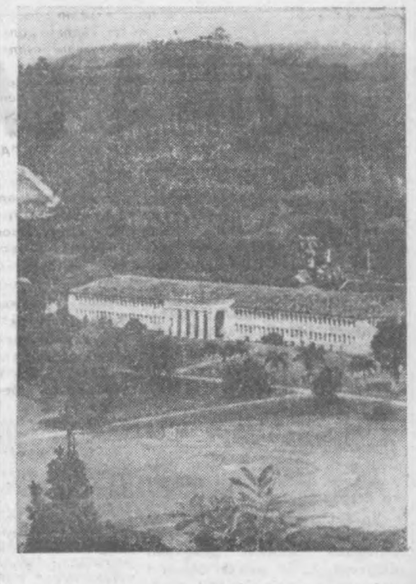

ЦЕЙЛОН

Цейлоннинг собиқ пойтахти Канди — мамлакатдаги энг гўзал шаҳарлардан бири. Бу шаҳар орол марказидаги тоғлар орасига жойлашган. Канди узоқ вақтгача инглиз мустамлакачилари бўйсиндиролмаган мустақил қироллигининг пойтахти бўлиб келди.

Ҳозир Канди Цейлоннинг табиий жиҳатдан энг бой бўлган вилоятининг иқтисодий ва маданий марказларидан бири. XVIII асрда қурилган ибодатхона ва монастирлар жаҳоннинг барча томонидан келган зиёратчиларнинг эътиборини ўзига тортади. Мамлакатда мустақиллик эълон қилингандан сўнг шаҳар чеккасида университетга асос солинди. Ҳозир Канди университетида 3 мингга яқин студент, жумладан Осиёнинг бошқа мамлакатларидан келган студентлар таълим олишмоқда.

СУРАТДА: Канди университетининг ўқув корпуси.

В. Робов фотоси —АПН.

НОРОЗИЛИК МИТИНГИ

БОНН. Ғарбий Германиянинг Шимолий Рейн районидаги химия корхоналарида ишлаб турган 10 мингга яқин ишчи ва хизматчи ўзларининг иш ҳақини ошириш тўғрисидаги талабларини бажаришдан хўжайинлар бош тортганлигига қарши Кельн шаҳрида норозилик митинги ўтказишди. Шу районнинг бир қанча корхоналарида ҳозир огоҳлантириш забастовкалари ўтказила бошланди. Баден-Вюртембергда ҳам забастовка бошланиш арафасида турибди. Бу ердаги химия заводларида 80 мингга яқин киши ишлайди.

ЧИЛИ. Президент томонидан имзоланиб, сенат тасдиқлаган мис конларини национализация қилиш ҳақидаги қонун Чилининг иқтисодий ҳаётида катта ўзгариш яратди.

СУРАТДА: Анд тоғларида денгиз сатҳидан 2.200 метр баландликда жойлашган Эль-Тениент мис кони посёлкасининг умумий кўриниши. Эллик йил мобайнида Американинг «Коннекот» компанияси бу ердан миллионлаб доллар фойда олди, конда ишлаган ишчилар эса энг оддий қулайликларга ҳам эга бўлмаган баракларда истиқомат қилишди.

Г. Тихонов фотоси, АПН.

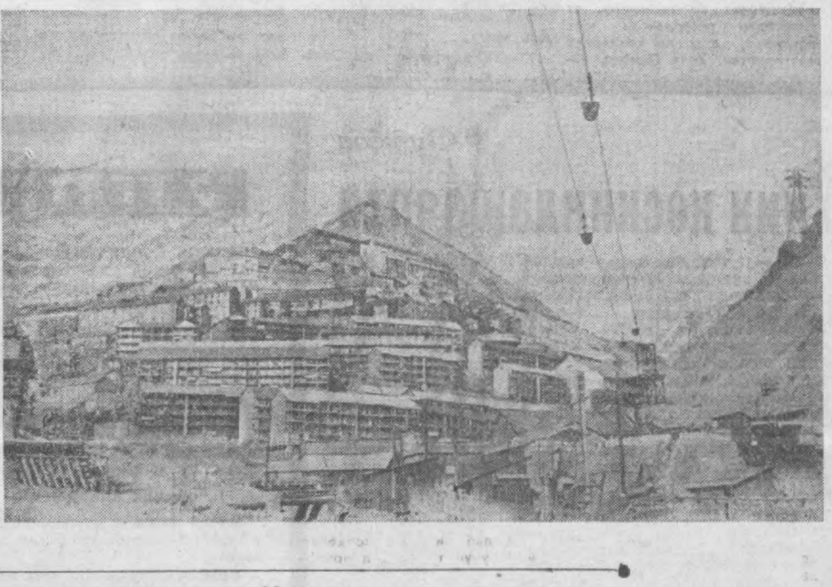

ПОЕЗДЛАР ДЕПОЛАРДАН ЧИҚМАЁТИР

ПАРИЖ. Франциядаги поездларнинг тўртдан уч қисми деполардан чиқмаётир. «Форс увриер» бошчилигидаги бузғунчи бешта касаба союз ишни қайта бошлашни таклиф қилган эди. Темир йўлчилар бу таклифни рад этдилар ва шу билан улар темир йўлчилар курашига бошчилик қилаётган умум меҳнат конфедерациясига ва Франция демократик меҳнат конфедерациясига ишонганликларини яна бир марта исботладилар.

Темирйўллар нинг маъмурияти транспортчиларнинг моддий аҳволини яхшилашдан бош тортганидан кейин темирйўл транспортида забастовка бошланиб кетган эди.

ЗАБАСТОВКА ҚАТНАШЧИЛАРИДАН ЎЧ ОЛИНДИ

ТОКИО. Япония почта ва телеграф министрлиги алоқа ходимлари бутун Япония касаба союзи активларини забастовкаларда қатнашганлиги учун жазолади. Бу забастовка иш ҳақини ошириш ҳамда меҳнат ва турмуш шароитини яхшилаш шиори остида ўтказилган эди. Жазоланганлар орасида 20 киши, шу жумладан, шу касаба союзнинг раиси Дзэмпати Симода ҳам бор. Улар ишдан вақтинча четлатиб қўйилди. Касаба союз активларидан 8 кишининг иш ҳақи камайтирилди, яна 142 кишига виговор эълон қилинди.

(ТАСС).

ҚАРОҚЧИ КЕМА ҚЎЛГА ТУШДИ

САНТЬЯГО. Чили маъмурлари соҳилдан икки миля нарида «Пуэльче» савдо кемасининг контрабанда йўли билан қурол-яроғ олиб келаётир, деб гумон қилиб, ушлаб олишди. Патруль самолётлар учувчиларининг айтишига қараганда, соҳил қўриқчи кемаси яқинлашиб келиши билан «Пуэльчи» кемасининг одамлари 800 га яқин яшчикни сувга ташлаб юборганлар. Таможнячилар ҳужжатлар билан танишиб чиққанларидан кейин шу кема Панамада олган юкларнинг кўп қисми етишмаганлиги аниқланди.

Чили матбуоти бу можарони шарҳлаб. кемадаги одамлар реакцион кучлар учун юборилаётган қурол-яроғни сувга ташлаб юборганлигига ишончимиз комил, деган фикрни баён қилмоқда. Ички реакция, деб ёзади «Сигло» газетаси, империалистларнинг планларига амал қилиб, чили халқига ва унинг ҳукуматига қарши фитналар уюштиришни давом эттирмоқда. Жуда кўп миқдордаги қурол-яроғларни маҳфий равишда юбориш, деб ёзади газета, чет эллардаги нуфузли доиралар ёрдамида ташкил этилганлиги очиқ кўриниб турибди.

«Пуэльче» кемасининг капитани Икике портида қамаб қўйилди.

(ТАСС).

САҲРОГА ҲУЖУМ

Бирлашган Араб Республикасининг икки йирик шаҳри бўлган Қоҳира ва Александрия бир-бирига икки йўл билан боғланган. Бу йўлларнинг бири оромбахш Нил дарёсининг дельтаси орқали ўтади ва баъзан «Яшил» деб, иккинчиси ғарб томонроқдан ўтиб саҳро йўли деб аталади. Бу тош йўл ҳаётсиз саҳрони бир-биридан ҳеч нимаси билан фарқланмайдиган икки қисмга ажратади. Киши кўзи бир неча ўнлаб километрли масофада шамол остида бурқсаб ётган жигарранг-сариқ қум кашф этган бир хилдаги кўринишга кўника бошлайди.

Шу сабабли йўлнинг ўнг томонида ям-яшилликни кўрар экансиз бу манзарани дастлаб саробдир деб ўйлайсиз. Лекин яқинроқ келгач унинг сароб эмаслигига ва бу ерларда ҳақиқий маккажўхори. буғдой, беда далалари кўкариб ётганига ишонамиз.

Кишилар қўли яратган бу водий совет ва араб мутахассисларининг биргаликдаги меҳнати билан юзага келтирилган ва бутун Мисрга маълум бўлган механизациялаштирилган «Дўстлик» фермасидир. Совет Иттифоқи миср халқига совға қилиб бу ферма учун асбоб-ускуналар ҳамда қишлоқ хўжалик машиналари берди.

— Хўжалигимиз ташкил топгандан буён ўтган йиллар ичида, — деди ферма директорининг ўринбосари Маҳмуд Шафиқ,— бизнинг деҳқонларимиз катта муваффақиятларга эришдилар. Шуни айтиш кифояки, қачондир саҳро бўлиб ётган 10 минг федданли майдонда (1 феддан — 0,42 гектар) ҳозир йилига икки-уч мартадан ҳосил йиғиб олинади. Бизда қишлоқ хўжалиги экинларини ишловдан ўтказиш баҳоси икки баравар паст. экиш, культивация қилиш ва йиғим-терим ишлари деярли тўла механизациялаштирилган. Яйловларда 2 мингдан кўпроқ сигир ва сал кам 6 минг қўй ўтлайди. Энг муҳими ферма қишлоқ хўжалигининг мутахассис кадрларини тайёрлайдиган чинакам мактаб бўлиб қолди, БАР деҳқонларига йирик механизациялаштирилган ишлаб чиқаришнинг афзаллигини кўрсатди. Ҳозир чўлларни ўзлаштиришда Совет Иттифоқи билан БАРнинг ҳамкорлик қилиши янада кенгаймоқда.

«Дўстлик» фермасининг ерларида оғир қурилиш машиналарининг тўхтовсиз шов-шуви эшитилиб туради. Совет скреперлари, бульдозерлари, грейдерлари ва кранлари аллақачон Миср пейзажига қўшилиб кетди. Ҳозир бу техника саҳрога қаттиқ ҳужум қиляпти. «Дўстлик» фермасига яқин ерда 300 минг феддан майдондаги янги ерни ўзлаштириш қизғин боряпти. Янги ерларни ўзлаштириш ишлари министрининг ўринбосари Абдел Раҳмон Дервиш бу ишлар тўғрисида қуйидагиларни айтди.

— Совет Иттифоқи БАР сингари ҳали яқиндагина мустамлакачилик зулмини ўз устидан улоқтириб ташлаган ривожланаётган мамлакат билан буюк мамлакатнинг ҳамкорлик қилиш намунасини кўрсатди. КПСС XXIV съездининг материалларида совет давлатининг тинчлик сиёсати, унинг Яқин Шарқдаги низоларни тинч йўл билан ҳал этишга қаратилган равшан позицияси ўз ифодасини топди. Яқинда Совет—Миср муносабатлари янада ривожланди. Ҳамкорлик қилиш, Миср қишлоқларини электролаштириш, Ат-Таҳрир вилоятида янги ерларни ўзлаштириш ишларида Советларнинг ёрдам бериши юзасидан янги битимлар тузилди.

Ҳозир Нил дарёси дельтасининг ғарби-шимолий қисмидаги яхлит ерларда асосий ишлар олиб боријапти. Бу ерлар ўзлаштириш учун жуда мураккаб. Улар суғориш манбаи — Нубария каналидан 60 метр баландликка жойлашган. Бу ердаги далаларга сув чиқариш учун параметрлари Африка қитъасида тенгсиз бўлган олти насос станцияси қуриш мўлжалланди. Улардан учтасида Совет Иттифоқи етказиб берган асбоб-ускуналарни монтаж қилиш ишлари тугалланди. Яқин вақтларда улар фойдаланишга топширилади ва Нил сувлари биринчи минг феддан ерни суғоради. Ҳосилсиз ерлар уларни культивация қилиш учун зарур бўлган бир неча ойдан кейин механизациялаштирилган «Дўстлик» фермасидагидек ҳосилдор ерларга айланади.

Бизнинг министрлигимизда совет мутахассисларининг иштирокида ерларни суғориш ва қишлоқ хўжалигида фойдаланиш ишлари бўйича бош схема ишлаб чиқилди. Бу схема аҳоли яшайдиган пунктлар қуриш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш саноатини ривожлантириш, йўллар қуриш каби ғоят катта комплекс ишларни ўз ичига олган. Яхлит ерларни ўзлаштириш иши «Дўстлик» фермасидек давлат механизациялаштирилган фермалари қуриш йўли билан олиб борилади. Бу фермалар цитрус экинлари, узум ва сабзавот экинлари етиштиришга ихтисослаштирилади. Барча фермалар механизациялаштирилади ва электрлаштирилади. Ҳозирданоқ электр узатиш линиялари ва подстанцияларнинг трансформаторлари қуриляпти. Янги ерларни ўзлаштириш ва суғориш бўйича барча комплекс ишларни 10-12 йил давомида тугаллаш мўлжалланди.

Абдел Дервиш иш олиб борилаётган район карта — схемасини кўрсатаётиб икки қизил нуқта қўйди. «Эътибор беринг, — деди у.— бу нуқталар Совет Иттифоқи ёрдамида вужудга келтирилган икки муҳим объектни билдиради. Улардан бири Баланд Асуан тўғони, иккинчиси — механизациялаштирилган «Дўстлик» фермасидир. Улар Миср қишлоғининг қолоқлигига бундан кейин қилинадиган ҳужумларнинг таянч пунктлари бўлиб қолдилар. Асуан ГЭСининг токи Ғарбий Нубария далаларидаги ерларга сув берадиган бўлади. Бу ерда «Дўстлик» фермаси сингари ўнлаб янги механизациялаштирилган фермалар вужудга келтириладики, уларга Мисрнинг ҳамма феллаҳлари тенглашиш учун интилишлари мумкин бўлади.

В. ШЕННИКОВ,
АПН мухбири. Қоҳира.

ЎТМИШДАН ЛАВҲАЛАР

ВОЛГА ВА УРАЛ БЎЙИДАГИ ЎЗБЕКЛАР

Ўзбек халқи узоқ вақтлардан бери моҳир ҳунарманд ва савдогар, фан ва маданият кишилари сифатида шуҳрат қозониб келган. Ўзбекларнинг маълум қисми Ҳиндистон, Афғонистон, Арабистон, Эрон, Россия каби хорижий мамлакатларга бориб ўрнашиб, бу жойларнинг ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида фаол қатнашгандир. Ўзбеклар ҳурмандчилик, фан ва маданият соҳасида эришган ютуқларини маҳаллий аҳоли ўртасида ўзаро ўртоқлашганлар. Бу борада ўзбекларнинг Волга ва Урал бўйларидаги фаолиятлари диққатга сазовордир.

Ўрта Осиёнинг Волга ва Урал бўйлари билан алоқаси ибтидоий жамият давридан бошланади. Бу алоқа кейинги даврларда ҳам давом этиб, айниқса, Волга бўйларида ташкил топган Булғор ва Ҳозар подшоҳликлари вақтида авж олади. Шу ҳар икки подшоҳлик рус князликлари, Ўрта Осиё, Кавказ, Эрон ва Шарқ мамлакатлари билан савдони бирлаштирувчи марказ ҳисобланган. Бу савдода ўзбеклар салмоқли ўринни эгаллаганлар.

Волга бўйлари билан алоқа Ўрта Осиё шаҳарлари тараққиётига самарали таъсир кўрсатган. Жумладан, Хоразм Волга бўйлари ва бу орқали бошқа хорижий мамлакатлар билан савдо қилган. Айрим маълумотларга кўра, IX—X асрларда Булғор подшоҳлигидан Хоразмга соболь, оқсувсар, савсар, тулки, сассиққузан, бобр, қуён ва эчки мўйналари, ўқ-ёйлар, шамлар, оқ терак пўстлоғи, балиқ тишлари, канакунжит, балиқ елими, от терисидан тайёрланган кўн, лочинлар, асал ва ҳоказолар келтирилган. Ўрта Осиёда, айниқса, қимматли мўйналар қадрланган. Ҳатто, мўйналар Ўрта Осиё орқали Арабистон, Эрон, Испания, Шимолий Африка ва бошқа мамлакатларга ҳам олиб борилган.

Ўзбек савдогарлари Ўрта Осиёдан Волга бўйларига гуруч, қуруқ мева, ип, юнг, кийим-бош ва газламалар, шунингдек, кўплаб думалоқ оқ дирҳамлар, яъни кумуш тангалар ҳам олиб борганлар. Ўзбек савдогарлари фақат Волга бўйларида эмас, балки Қора денгиз, Азов денгизи ва Днепрнинг ўрта оқимларигача бориб савдо-сотиқ қилишган.

Волга бўйлари билан алоқаларнинг ўсиши у жойларда ўзбек маҳаллаларини вужудга келтирди. Масалан, Ҳозар подшоҳлигининг пойтахти Итилда йигирма минг кишидан иборат хоразмликлар маҳалласи шулар жумласидан эди. Улар Ҳозар подшоҳнинг савдо-ҳунармандчилигида ва сиёсий ҳаётида муҳим роль ўйнаганлар. Чунончи, Ҳозар ҳоқони қўшинининг асосий қисмини хоразмликлар ташкил этган. Шуниси характерлики, Ҳозар подшоҳи аскарларининг 12 минг кишилик гвардияси ҳам нуқул хоразмликлардан иборат эди. Ҳатто, шу подшоҳликнинг вазир ва бошқа мансабдор лавозимларига хоразмликлар тайинланган эди. Айрим маълумотларнинг кўрсатишича, хоразмликларнинг таъсири Волга бўйларидан то Венгриягача тарқалган. Чунончи Венгрия қироли Сомуил Аби (1041—1044) келиб чиқиши бўйича хоразмлик эди.

XI—XII асрларда Ўрта Осиёнинг Волга бўйлари билан алоқаси янада кучайиб, бунда ҳамон Хоразм салмоқли ўринни эгаллаган. XII аср охиригача келиб, Хоразмда жуда бой ва йирик савдогарлар вужудга келди, улар Мисрдан Хитойгача ва Волга бўйларидан то Қашқаргача бўлган савдо йўлларини эгаллаган эдилар. Хоразм Муҳаммадшоҳ даврида (1200—1220) Эрон ва Ўрта Осиёнинг деярли ҳамма областларини ўз ичига олган йирик давлат ҳисобланган. Бироқ, Хоразмнинг шон-шуҳрати узоққа чўзилмади. Чингизхон бошчилигидаги мўғул босқинчилари (1219—1220 йилларда) Ўрта Осиёни, шу жумладан, Хоразмни эгалладилар. Волга бўйлари ҳам мўғуллар томонидан истило қилинди.

Мўғуллар Чингизхоннинг невараси Боту (1236—1256) бошчилигида Волга бўйларини ўз қароргоҳларига айлантирдилар. Шу тариқа Олтин Ўрда ташкил топиб, у Шарқий Европадан Булғоргача бўлган ерлар Қрим, жануби-шарқий Европадаги даштликлар, қуйи Волганинг ҳамма ҳавзалари, Шимолий Кавказдан Дарбантгача бўлган жойлар, Хоразмнинг шимолий қисми (Амударёни қуйи оқимидаги областлар), шимолда Каспий ва Орол денгизидан то Сирдарёгача чўзилган даштликларни ўз ичига олган эди. Қуйи Волга бўйлари, хусусан, ҳозирги Астрахань яқинида Ботусарой, кейинроқ ҳозирги Волгоградга яқин жойда Бексарой (янги сарой) барпо этилди. Мазкур шаҳарлар Олтин Ўрда пойтахти ва йирик савдо-ҳунарманд марказига айлантирилган эди. Бу шаҳарларнинг барпо этилиши ва ривожланишида Ўрта Осиёликлар, биринчи галда хоразмликлар фаол қатнашдилар. Ботусарой ва Бексаройларга Ўрта Осиёдан савдогарлар, ҳунармандлар, наққошлар, олимлар ва дин қоҳинлари келиб ўрнашдилар. Турли касб кишиларидан иборат хоразмликлар колонияси Бексаройда ва умуман, Олтин Ўрда ҳаётида муҳим роль ўйнаган.

Хоразмликларнинг Олтин Ўрдадаги мавқеи шу даражада кучли бўлганки, ҳатто Миср султонининг Олтин Ўрдадаги элчиси хоразмлик бўлган. Хоразмликларнинг Ўрда хонларига таъсирлари ҳам кучли эди.

Олтин Ўрдадаги хоразмликлар колониясининг асосий қисмини ҳунармандлар ташкил қиларди. Улар Волга бўйларидаги шаҳарлар ҳаётида фаол қатнашганлар. Бу тўғрида йирик совет олими А. Ю. Якубовский шундай ёзади: Хоразмликлар Олтин Ўрда пойтахтида маданиятнинг турли соҳаларида ишлаганлар, айниқса, улар орасида ҳунармандлар кўпчиликни ташкил қилган. Хоразмлик усталар ўзларига хос бўлган ранг-баранг нақш безакларни жило бериб ишлаш хусусиятларини кошинкорлик мозаикаларида такрорлаганлар. Шу билан бирга, хоразмлик усталар аввалги кошинларнинг ишларини такрорлаш билангина чегараланмай, кошинкорликнинг янги-янги усулларини ҳам яратганлар.

Хоразмликлар Волга бўйларида сиркор кулолчиликни ва маданиятнинг бошқа тармоқларини Ўрта Осиёга хос намуналар асосида ривожлантиргачлар. Хоразмликлар Олтин Ўрда адабиёти ва тилига ҳам катта таъсир кўрсатганлар, Маълумки, XIV асрда фақат Бексарой шаҳрининг ўзида 200 мингдан ортиқ аҳоли яшарди. «Олтин Ўрда адабий тили ва адабиётини яратишда ҳам Хоразм катта роль ўйнаган».— деб ёзади А. Ю. Якубовский, —Олтин Ўрдада чиққан бир қанча бадиий асарлар тили билан Хоразм, Сирдарёнинг қуйи оқимидаги шаҳарлар, яъни Оқ Ўрда территорияси тил элементлари орасида боғланиш бўлган. Ҳар икки ўлка (Хоразм ва Сирдарёнинг қуйи оқимидаги шаҳарлар) Олтин Ўрданинг сўзлашув тилигагина эмас, балки шаклланиб келаётган Олтин Ўрда ёзувига, айниқса, унинг бадиий адабиётига ҳам доимо таъсир кўрсатиб келган. Волга бўйи шаҳарларида, хусусан иккала саройда бу жиҳатдан анча иш олиб борилган».

Шубҳасиз, Олтин Ўрдада хоразмликлар билан бирга бухороликлар, самарқандликлар, тошкентликлар ва фарғоналиклар ҳам бўлган. Кўпчиликни хоразмликлар ташкил этганлиги туфайли маҳалла Хоразм номида юритилган. Олтин Ўрдада яшовчи ва бу ерга қатнаб турадиган ўрта осиёликлар Волга бўйлари билан қизғин савдо олиб борган. Улар Олтин Ўрда пойтахти орқали Россия, Эрон, Кавказ, Туркия ва Европа билан савдо-сотиқ қилганлар.

Олтин Ўрда давлатида XIV аср бошларида ички қарама-қаршилик ва зиддиятлар пайдо бўла бошлади. Олтин Ўрда майда хонликларга бўлиниб кетаётган бир вақтда, рус ерларини бирлаштириш жараёни кетмоқда эди. Чор ҳукуматининг аскарлари 1552 йилда Қозон хонлигини, 1556 йилда эса, Астрахань хонлигини босиб олди. Кейинчалик, Сибирь ва Қрим хонликлари ҳам рус давлати томонидан эгалланди. Шу тариқа Волга ва Урал бўйлари орқали ўтадиган карвон йўллари рус давлати ихтиёрига ўтди. Волга ва Урал бўйлари Россия томонидан эгаллангандан сўнг, у ерларда ишлаб чиқариш кучларининг ўсишига бир мунча қулай шароит вужудга келган бўлса ҳам, маҳаллий аҳолининг Ўрта Осиё молларига, айниқса, газлама ва кийим-бошларга бўлган эҳтиёжи катта эди.

Астрахан орқали Ўрта Осиё билан Россия ўртасида савдо-сотиқ ва элчилик муносабатлари тобора ўсиб борди. Ўзаро алоқалар йўлга қўйилиши сабабли, Волга бўйида, хусусан, Астраханда ўрта осиёликларнинг янги маҳаллалари ташкил топди.

Астрахандаги ўзбеклар XVII—XVIII аср мобайнида иқтисодий жиҳатдан мустаҳкамланди, улар — орасида йирик савдогарларнинг сони бир мунча ортди. Бироқ, бундай ҳодиса узоқ вақт давом этмади. Астрахань губерния маҳкамасининг билдиришича, бунга ўзбек хонликларига қатнаб турадиган савдогарларнинг кўчманчилар томонидан таланиши, уларнинг маблағларини жуда камайиб кетиши, Астраханда катта ёнғин бўлганда, ўзбекларга тегишли барча дўконлар моллари билан куйиб кетиши сабаб бўлган.

XVII асрнинг 30-йилларида Урал дарёси бўйидаги Оренбург шаҳри Ўрта Осиё билан бўлган алоқада Астраханга нисбатан муҳим роль ўйнай бошлаганлиги ҳам Астрахандаги ўзбекларнинг мавқеини пасайтиришда салбий таъсир кўрсатди. Ўзбек хонликлари билан рус давлати ўртасидаги савдо элчилик муносабатлари, асосан, йирик савдо марказига айланган Оренбург орқали олиб бориладиган бўлди.

Рус ҳукумати Оренбург барпо этилиши биланоқ, у ерга ўрта осиёликларни жалб этиш тадбирларини кўра бошлади. Архив ҳужжатларига кўра, XVIII асрнинг 40-йилларидаёқ, яъни Оренбург барпо этилишидан унчалик кўп вақт ўтмасданоқ, у ерга ўзбеклар бориб, ўрнаша бошлаган.

Оренбург генерал-губернаторлигига қарашли ҳозирги Бошқирдистон пойтахти Уфа ва унинг атрофларида ўзбек маҳаллалари вужудга келган. Бошқирдистон территориясига ўзбекларнинг келиши қадим даврларда бошланган эди. Бу ҳақдаги ҳужжатлар бизгача жуда кам етиб келган. Айрим маълумотларга қараганда, XII—XIV асрлар давомида Бошқирдистонга келган ўзбеклар орасида савдо-ҳунармандчилик билан шуғулланувчи кишилардан ташқари, йирик дин коҳинлари ҳам бўлиб, улар бошқирдлар орасида Ислом динини мустаҳкамлашга уринганлар.

Ўзбеклар Бошқирдистон билан савдо-сотиқ ишларини олиб боришган. Айниқса, Бошқирдистон Россия ихтиёрига ўтгач, (1555—1556), Ўрта Осиё билан савдо алоқалари янада авж олди. Ўрта Осиё савдогарлари Уфа ва унинг атрофларига бориб, турли моллар билан савдо қилганлар.

Волга ва Урал бўйларидаги ўзбекларнинг деҳқончилик фаолияти диққатга сазовордир. Рус ҳукумати XVII асрдаёқ чигит, ток, қовун ва тарвуз уруғларини Ўрта Осиёдан келтиришни ва ўзбеклар ёрдамида уларни иқлимлаштиришни Астрахань маҳаллий мамуриятига буюрган эди. Ҳатто, бу экинларни Москвада иқлимлаштириш тадбирлари белгиланди. Натижада, чигит, қовун ва тарвуз уруғлари Москва яқинидаги Измайлово қишлоғида тажриба учун экиб кўрилди. Бироқ, бу ернинг ноқулай иқлими туфайли бу экинлар яхши ўсмади. Ўзбек экинларини иқлимлаштириш, айниқса, Астраханда яхши натижаларни берган. Бу ерда турли экинлар ўзбеклар томонидан муваффақиятли равишда иқлимлаштирилган. Астраханда Хоразм қовунлари, кўкимтир, қора турли ва кеч пишар Бухоро қовунини ўша ер шароитига мослаштирганлар. Бу қовун Астраханда «Бухарка» номида тарқалган.

Рус ҳукумати ўзининг Шарқ мамлакатлари билан муносабатида ўрта осиёликлардан таржимон ва дипломат сифатида фойдаланган. Масалан, XVII асрда Давлатмамат Абизов араб, форс ва турк тилларини таржима қилувчи киши сифатида давлатга хизмат қилган. У 1688 йилда таржимон сифатида Астрахандан Москвага олиб кетилган эди.

XVII асрда Астрахандаги Бухоро маҳалласида Шарқ тилларини мукаммал билувчи кишилар бўлган. Шу туфайли, 1645 йилда у ерга Москвадан П. Зверьев номли киши рус подшоҳининг кўрсатмасига мувофиқ форс, араб ва турк тилларини ўрганиш учун Астраханга юборилган. XVIII асрда ҳам таржимонлар бўлганлиги маълум. Масалан, 1732 йилда Хива хонининг Астрахань губернаторига ёзган хатини ўзбек маҳалласидаги киши рус тилига таржима қилган. Рус ҳукумати ўзбеклардан элчи сифатида ҳам фойдаланган. Жумладан, Астраханда истиқомат қилувчи ўзбек М. Қосимов 1675 йилда рус давлатининг элчиси сифатида Ҳиндистонга юборилган эди. Демак, Волга ва Урал бўйлари орқали Ўрта Осиё билан Россия ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар кўп асрлик тарихга эга.

Чуқур тарихий даврдан бошланган бу алоқалар Улуғ Октябрь социалистик революциясидан кейин янги асосда ўзининг энг юқори босқичига кўтарилди.

Ҳ. ЗИЯЕВ,
тарих фанлари доктори, профессор.

Редактор ўринбосари
М. ҚАРИМОВ.

Футбол

Ўйин кескинлашаяпти

СССР чемпионатининг футбол бўйича биринчи группа командалари ўзларининг 14 ўйинларини ўйнашди.

Ўтган учрашувда пешқадамликни қўлдан бермай келаётган Москванинг локомотивчилари ўз майдонларида Вильнюснинг «Жальгирис» спортчилари билан 1:1 ҳисобида ўйнаб 14 ўйиндан сўнг 22 очко тўплашди. Москваликлар ҳамон пешқадамлик қилишаяпти.

Иккинчи ўринда бораётган Одессанинг «Черноморец» командаси саккизинчи ўринда бораётган Душанбанинг «Помир» футболчиларидан 3 очко олдинда, холос.

«Помир» командаси кетма-кетига икки маротаба мағлубиятга учради. Душанбаликлар Кишинёвда «Молдова» командасига 1:2 ҳисобида ютқазиб қўйишди.

Оржоникидзенинг «Спартак» ва Днепропетровскнинг «Днепр» командалари ўртасидаги ўйинда 4 та тўп киритилди. Бу тўпларнинг иккитасини спартакчилар, қолганини эса «Днепр» командаси киритди.

Ярославлнинг «Шинник» ва Ленинграднинг «Динамо» ҳамда Свердловскнинг «Уралмаш» ва Қозоннинг «Рубин» командалари ўртасидаги учрашувда ҳисоб очилмади. Кемеровонинг «Кузбасс» ва Куйбишевнинг «Крилья Советов» спортчилари ўртасидаги ўйин эса 1:1 ҳисоби билан тугади.

Уч ўйин 1:0 ҳисобида якунланди. Шундай ҳисоб билан Одессанинг «Черноморец» футболчилари Фрунзенинг «Олға», Харьковнинг «Металлист» командаси Астраханнинг «Волгарь», Кутаисининг «Торпедо» спортчилари Ашхободнинг «Строитель» командаларини ютишди.

Қаторасига учинчи ғалабани қўлга киритган Запорожьенинг «Металлург» командаси бу турда ўз майдонида Қарағанданинг «Шахтёр» футболчиларини 2:0 ҳисобида ютди. Худди шундай ҳисоб билан Ивановонинг «Текстильщик» командаси Риганинг «Даугава» футболчиларини ютди.

СУРАТДА: дарвозабон тўпни уйинга туширяпти.

П. Надеждин фотоси.

Суд залидан

ЁШЛАРНИ ЙЎЛДАН УРИБ...

Қўйлиқ бозори. Ҳаммаёқ ғала-ғовур. Ҳар ким ўзининг молини мақтайди, пуллашга ҳаракат қилади. Султония ҳам қўлидаги аёллар курткасини қимматроққа сотиш пайида. Унинг Олегга сотиш учун берган молидан ва Надежда четда пойлаб ўтирган буюмларидан кўнгли тинчимайди. Шу пайт Искандаров курткага харидор бўлиб қолди. Султония ҳовлиққанидан курткаиинг баҳосига биратўласига 18 сўм қўшиб айтиб юборди.

Олди-сотди бўлаётганда, милиция ходимлари Султонияни қўлга туширишди. Надежда Коровина ушлаб ўтирган сумкадан аёлларнинг еттита курткаси, бешта рўмоли ва бошқа нарсалар чиқди...

Султония Аплаева ўзи жиноят қилгани қилган, ҳали балоғатга етмаган болаларни ҳам олиб-сотарликка тортган. Агар ўша куни улар қўлга тушмаганда эди, балки ака-сингил Олег ва Надежда аста-секин бозорга ўрганиши, савдогарчиликнинг кетидан қувиши, натижада ёмон йўлга кириб кетиши мумкин эди.

Ленин район халқ судининг Ҳ. Сирожиддинов раислигидаги суд ҳайъати олий сотар Султония Аплаеванинг ўз айбини бўйнига олганини ҳисобга олган ҳолда уни икки йил муддатга озодликдан маҳрум қилди.

С. САИДАЛИЕВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА—17|VI да **Майсаранинг иши**, 18|VI да **Спартак.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 17|VI да **Мария Стюарт**, 18|VI да —**Мирзо Улуғбек.**

КИНО

17 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Асосий зарба (2 серия)—САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7, 9.15 минутда).

Ефрейтор Збруевнинг етти қалиғи—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (жуфт соатларда), «МОСКВА» (тоқ соатларда), «СПУТНИК» (кечқурун).

Ёқимтой жаноб «Р»—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», (кечқурун).

Том Жонс (2 серия)—«ВОСТОК» (кеч 6 да).

Ҳайр дўстлар!—«ЎЗБЕКИСТОН» (кечқурун).

Қўш қуршов—«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Катта сайр (2 серия)—«КЎКЧА» (соат 6 ва 8.45 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

Ҳайр дўстлар!—ТЕЛЬМАН номли.

Ефрейтор Збруевнинг етти қалиғи—«ФЕСТИВАЛЬ».

Том Жонс (2 серия)—«ХИВА».

18 ИЮНДА

ҚИШКИ БИНОДА

Асосий зарба (2 серия)—САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 11 ярим, 2, 4 ярим ва кеч соат 7, 9 да).

Ефрейтор Збруевнинг етти қалиғи — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (жуфт соатларда) «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ўтган кунлар (ўзбек тилида — НАВОИЙ номли (кундуз соат 1 ярим, кеч соат 8.20 минутда).

Фақат бир ой—«МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ёқимтой жаноб «Р»—«КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Катталарга таъқиқ йўқ (кеч соат 8 ва 10 да), **Катта сайр** (кундуз соат 12, 2 ярим ва 5 да, 2 серия)—«ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Том Жонс (2 серия) —«СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Дакилар —«КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Белоруссия вокзали—ТЕЛЬМАН номли.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

18, 19 июнь кеч соат 8 да

20 июнь кундуз соат 1 ва кеч 8 да

Ўзбекистон санъат усталари ва атоқли ижрочилар иштирокида

КАТТА КОНЦЕРТ

«ТАБАССУМ ОҚШОМИ»

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССР халқ артистлари—Амин ТУРДИЕВ Ғани АЪЗАМОВ, Акром ЮСУПОВ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар—Олмахон ХАИТОВА, Таваккал ҚОДИРОВ, Жуманазар БЕКЖОНОВ, Қувондиқ ИСКАНДАРОВ, Эргаш КАРИМОВ, Эркинжон ТОШКЕНТБОЕВ.

Солистлар: Комилжон БАРАТОВ, Ҳабиба ОХУНОВА (Наманган), Ҳалима ХОЛБОБОЕВА (Марғилон), Дилбар ҚАЮМОВА, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, ака-ука Камолиддин ва Зокиржон РАҲИМОВЛАР (Наманган), Низомжон ИКРОМОВ, ака-ука Ғуломжон ва Абдуллажон ҒАФУРОВЛАР, Ўткир ХОЛМУҲАМЕДОВ, ЗАЙНОБИДДИН ЮСУПОВ (Марғилон), Ҳасан ЙУЛДОШЕВ, Содир ЗИЕВУДДИНОВ, Одилжон ОХУНЖОНОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Музика раҳбари—Азиз МУЛЛАҲОЛОВ.

Программани Амин ТУРДИЕВ, Ҳасан ЙУЛДОШЕВ ва Тожи АЪЛОЕВЛАР олиб берадилар.

Билетлар Свердлов номли концерт зали ва Марказий «Юбилей» спорт зали кассаларида кундуз соат 2 дан сотилади.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ БОҒДА

ҳар куни

АНДИЖОН ШАҲАР МАДАНИЯТ БЎЛИМИ 2-СОН МАДАНИЯТ УЙИ

ЎЗБЕК ХАЛҚ МИЛЛИЙ

КАТТА ДОР ЎЙИНЛАРИ

Дор тагида Усмон НИШОНБОЕВ раҳбарлигида қизиқчилик, тош, от ва ёғочоёқ ўйинлари.

Кеч соат 8 яримда бошланади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

29 июнь кундуз соат 3 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа, иқтисод ва юридик фанлар бўлимларининг юридик ва фалсафа фанлари бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (Геология институтининг зали, Х. Сулаймонова кўчаси, 33-уй конференц зал, 1-қават)да фалсафа фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

О. Бозоров: «Деҳқонлар атеистик дунёқараши шаклланишининг асосий факторлари ва хусусиятлари» (Тожикистон ССР материаллари бўйича) деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

1 июль кундуз соат 3 да Ўзбекистон ССР Фанлар академияси фалсафа, иқтисод ва юридик фанлар бўлимларининг юридик ва фалсафа фанлари бўйича бирлашган илмий совет кенгаши (геология институтининг зали, Х. Сулаймонова кўчаси, 33-уй, конференц зал, 1-қават)да фалсафа фанлари доктори илмий даражасини олиш учун

Х. П. Воҳидов: «Ўзбекистонда маърифатпарварлик идеологияси ва ғоявий кураш (XIX аср охири XX аср бошларида» деган темада

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИ

Диссертация билан академия кутубхонаси (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй)да танишиш мумкин.

57-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1971-1972 ўқув йилига қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

металл бўйича токарь, йиғув, механика ишлари бўйича слесарь, саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, ускуналарни тузатиш ва эксплуатация қилиш бўйича электромонтёр, мебелчи-дурадгор, фрезерчи.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумоти бўлган 15-17 ёшли йигит-қизлар қабул қилинади.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Ўқиш муддати 1 ва 2 йил.

Ўқиш даврида ўқувчилар уч маҳал иссиқ овқат, иш кийими ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Бошқа жойлардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Билим юртини аъло битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг кундузги бўлимларига мажбурий иш стажисиз қабул қилинадилар.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Высоковольтний» массиви, 3-сектор (4, 19, 41, автобуслар, 13 трамвайнинг «Кооперативная» кўчаси» бекати).

КРАСНОЯРСК ШАҲАР ЭКСКУРСИЯ ВА САЁҲАТ БЮРОСИ

20 ИЮНДАН ВА 6 ИЮЛДАН «В. ЧКАЛОВ» ТЕПЛОХОДИДА

22 ИЮНДАН «А. МАТРОСОВ» ТЕПЛОХОДИДА

Енисей дарёси бўйлаб саёҳат қилишингиз учун путёвкалар

ТАВСИЯ ҚИЛИНАДИ

Саёҳат 15 кун давом этади.

Маршрутлар: «Красноярск—Енисейск — Туруханск—Игарка—Дудинска — Норильск — Снежногорск».

Путёвкаларни Красноярск шаҳар экскурсия ва саёҳат бюросининг вакилидан сотиб олишингиз мумкин. Тошкент шаҳар Луначарский шоссеси 105-уй, Саёҳат (меҳмонхонаси).

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: (профессорлар ёки доцентлар)—математика таълими методикаси, ашула хори ва дирижёрлик, куй назарияси ва музика асбобларини чалиш;

кафедра профессори: КПСС тарихи;

кафедра доцентлари: КПСС тарихи, илмий коммунизм;

кафедра катта ўқитувчиси: мактабгача ёшдагилар педагогикаси.

Конкурс муддати—27 июнгача.

ҲУЖЖАТЛАР: Тошкент шаҳар Педагогика кўчаси, 103-уйга юборилсин.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

профессор-ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудирлари: (профессорлар ёки доцентлар): асосий органик ва нефть-химия синтези технологияси, қурилиш механикаси ва иншоотларнинг сейсмик мустаҳкамлиги, электростанцияларнинг иссиқлик қурилмалари;

кафедра мудирлари (профессорлар ёки доцентлар): кон ишларини автоматлаштириш, кон машиналари.

Конкурс муддати — 4 июлгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй.

ТЕЛЕВИЗОР

17 ИЮНЬ

ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 17.40 Кўрсатувлар программаси. 17.45 Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.10 Рангли телевидение. Ўқувчилар учун мультфильм. 18.30 «Сифат-иқтисодий проблема». **Тошкент кўрсатади.** 19.00 Кўрсатувлар программаси. 19.05 Болалар учун концерт (ўзбек тилида). **Рус тилида:** 19.30 «Ахборот» информацион программаси. 19.45 «Чайковский». Бадиий фильм. 2-серия. **Ўзбек тилида:** 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.15 Дала ишлари кундалиги 21.30 Эстрада концерти. 22.10 Илмий коммунизм мактаби. 22.25 Иззат Султоннинг ижодий портрети. 23.55 Кўрсатувлар программаси. **Москва кўрсатади.** 24.00 «Вақт» информацион программаси. 00.30 Москва кўрсатувларининг охири.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. Рус тилида: 18.00 КПСС XXIV съезди қарорлари — ҳаётга! 18.10 «Бал рақси». Музикали кўрсатув. 18.50 Реклама. **Москва кўрсатади.** 19.00 Рангли телевидение. Шаҳар ва қўшиқ. Фильм-концерт. 20.05 Янгиликлар. 20.15 «Баскервилейнинг ити». А. Конан-Дойлл повести асосида телевизион спектакль. 1-қисм. 21.25 Телеочерк. 22.35 Концерт. 23.30 Спорт кундалиги.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида: 20.00 Реклама. 20.10 «Ёш гвардия». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 Врач маслаҳати. 21.45 «Завод». Телевизион ҳужжатли фильм.

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

17 ИЮНЬ, 1971 Й.

«Вечерний Ташкент» орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй, Редакция телефонлари: Коммутатор —33-02-49 дан 33-02-58 гача, редактор ўринбосарлари—33-29-33, 33-29-09, масъул секретарлар —33-27-22, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 33-29-42, адабиёт, санъат ва маданият бўлимлари—33-29-55, хатлар ва оммавий ишлар—33-27-70, фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари —33-27-57, саноат, транспорт ва қурилиш бўлимлари —33-27-03, ахборот бўлими 33-28-95, эълонлар бўлими — 33-81-42.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64579
НАШР А—2580
Р —04278.